

MILIEUEFFECTENRAPPORT VAN HET ONTWERP VAN
DUURZAAM WIJKCONTRACT

CONSCIENCE

EVERE

September 2023

FASE 1: Bepaling en analyse van de belangrijkste milieu-uitdagingen	5
Inleiding van de methodologie	6
Bepaling van het alternatief 0.....	9
De planningsdocumenten.....	9
De tendensen.....	19
De lopende projecten in het gebied	20
Analyse van de diagnose en referentiebalans	21
Analyse per criterium.....	21
Conclusie.....	56
FASE 2: Analyse van de milieueffecten van het ontwerpprogramma van het DWC	59
Inleiding van de methodologie	61
Presentatie van het ontwerpprogramma en van de belangrijkste onderzochte alternatieven	63
Analyse van de overeenstemming van de doelstellingen met de geldende P & P's	67
Analyse van de globale effecten van het programma van het DWC.....	87

FASE 1:

Bepaling en analyse van de belangrijkste milieu-
uitdagingen

INLEIDING VAN DE METHODOLOGIE

Fase 1 van het rapport bestaat uit de volgende delen:

1. Definitie van criteria voor milieueffectbeoordeling en monitoring

Voor elk thema dat is bepaald in het bestek werden een aantal kwantitatieve of kwalitatieve criteria gedefinieerd. Ze zijn gebaseerd op de beschikbare gegevens, de normen en drempels die zijn aangegeven in de plannen en programma's en, bij gebrek aan nauwkeurige gegevens op het niveau van de perimeter, een meer kwalitatieve analyse. Ze worden gedefinieerd (inhoud en bronnen) vóór de analyse van de bestaande toestand, vanaf pagina 21.

Bevolking en huisvesting

- Adequatie vraag / aanbod
- Houdbaarheidsgraad van de verdichting
- Sociale cohesie
- Gezondheid / verlaten panden

Tewerkstelling / economische activiteit

- Tewerkstelling
- Gemengdheid van functies

Leefomgeving

- Groene ruimten (kwantitatief en kwalitatief)
- Duurzame voeding
- Openbare ruimte en kwaliteit van de leefomgeving
- Creëren van symbolische richtpunten en stedelijk landschap

Voorzieningen

- Kinderopvang
- Andere voorzieningen (gezondheid / sociaal / cultureel / vrije tijd)

Leefmilieu

- Watercyclus en blauw netwerk
- Aanpassing aan de klimaatverandering en veerkracht
- Fauna en flora en groen netwerk
- Bodem, ondergrond
- Luchtverontreiniging
- Geluids- en trillingscomfort
- Energie
- Hulpbronnen

Mobiliteit

- Bereikbaarheid met het openbaar vervoer
- Gemotoriseerd verkeer
- Fiets
- Voetgangers/PBM
- Alternatieven voor de auto

Deze criteria zullen in alle etappen van het MER en vervolgens ook voor de monitoring worden gehanteerd om een coherentie met het MER en de uitvoering van het programma te garanderen.

2. Gedeelde diagnose van het DWC en het MER

Het MER is opgebouwd op basis van de diagnose van het DWC die werd opgemaakt door PTA-JAVA en werd aangevuld tijdens de iteratieve uitwisselingen in de loop van de opmaak. Deze gedeelde diagnose geldt als werkbasis voor de analyse: ze is opgenomen in de vorm van een overzicht en per criterium samengevat in de tabellen vanaf pagina 21.

De volledige diagnose is beschikbaar in het dossier van het DWC.

3. Bepaling van het "alternatief 0"

Het alternatief 0 is de behouden toestand', d.w.z. de toestand die bestaat zonder duurzaam wijkcontract.

De volgende gegevens worden in aanmerking genomen:

- De geldende internationale, nationale en gewestelijke plannen (SDS van de EU, Richtlijn Natura 2000, Federaal Plan voor Duurzame Ontwikkeling, ...)
- De programmatie en de sectorale documenten op gewestelijke schaal (GSV, Natuurplan, Good Move...)
- De lokale plannen en verordeningen van de gemeenten die overeenstemmen met elk DWC (Agenda 21, BBP's, richtschema's, ...)
- De bevolkingstrends die een impact kunnen hebben op de wijk in de ruime betekenis van het woord
- De bestaande projecten in het gebied, lopend of al gepland

Deze analyse begint op pagina 9 van dit document.

4. Realisatie van de referentiebalans

De gegevens van de diagnose en het alternatief 0 worden vervolgens ingevuld in 'overzichtsfiches' die er als volgt uitzien:

Thema	
Criterium	
Analysemethode	
Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters:	
- Parameter - Parameter - ...	
Bronnen	
Diagnose van het DWC (PTA-JAVA, 2023)	
Andere bronnen:	
Diagnose	
Samenvatting van de diagnose ten aanzien van het onderzochte criterium	
Alternatief 0	+

Waarschijnlijke evolutie van de toestand ten aanzien van het onderzochte criterium in de komende jaren

Referentiebalans: uitdagingen en opportuniteiten

Uitdagingen en opportuniteiten verbonden aan het onderzochte criterium

De lijn 'diagnose' geeft in 'grafische' vorm de kwaliteit aan van de huidige toestand ten opzichte van het criterium, volgens het volgende barema:

	Negatieve beoordeling van het criterium
	Aandachtspunt
	Positieve beoordeling van het criterium
	Neutrale beoordeling van het criterium
	Onvoldoende gegevens om het criterium te kunnen beoordelen / niet-relevante beoordeling

De lijn "Alternatief 0" geeft voor elk criterium in grafische vorm de waarschijnlijke of verwachte evoluties aan in de behouden toestand. Voor deze evaluatie wordt de volgende vorm weerhouden::

+	Verbetering van het criterium
=	Status-quo
	Verslechtering van het
-	criterium

De lijn 'referentiebalans' geeft de som van de twee voorgaande evaluaties (zelfde kleurcode): waar het 'alternatief 0' een verbetering betekent van een in het rood genoteerd criterium, kan het in het rood staan (als de verbetering miniem is), in het oranje (als er aandachtspunten resten) of in het groen (als de toestand duidelijk verbeterd is). Omgekeerd, als alternatief 0 de toestand verergert dan kan dit worden aangegeven in het rood. Deze referentiebalans is de "beginscore" van de milieueffectenanalyse in fase 2. Daarna volgen nog de grote uitdagingen van de referentiebalans en de opportuniteiten die eruit voortvloeien. Zij geven per criterium aan wat er in het gebied moet worden behouden of verbeterd.

BEPALING VAN HET ALTERNATIEF 0

Voor de realisatie van het alternatief 0 beschouwden we de mogelijke impact van de strategische planningsdocumenten voor de Consciencewijk, maar ook de bevolkingsprojecties van het BISA voor de gemeente Evere en de projecten voor woningen, voorzieningen en openbare ruimten in de directe omgeving van de site.

De planningsdocumenten

Gewestelijke oriëntaties

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft de laatste jaren tal van strategische oriëntatieplannen goedgekeurd die een impact kunnen hebben op de perimeter van het DWC Conscience.

Het GPDO

De perimeter van het DWC omvat een lokale identiteitskern gelegen op het voorplein van de Onze-Lieve-Vrouwkerk. De wijk ligt in de buurt van andere lokale identiteitskernen: in het noorden de Helmetwijk en de wijk Vredeplein en in het zuiden de Paduwawijk, op de kruising van de Vrijetijdslaan en de Oud-Strijderslaan. Ten slotte ligt de perimeter van het DWC in de buurt van een te creëren identiteitskern op het braakliggende terrein Josaphat, in het zuiden van het gebied.

De wijk ligt bovendien 'ingeklemd' tussen een 'grote stedelijke weg', de Haachtsesteenweg, en de lokale spoorlijn tussen de stations Evere en Bordet.

Kaarten van het GPDO met de lokale identiteitskernen (links in het paars) en de ruimtelijke ruggengraat en visie voor Brussel (rechts: wijkcentrum in het roze) (Bron: BruGIS, GPDO 2022)

In de perimeter zijn enkele assen opgenomen als *“perimeter voor de verfraaiing en de herwaarding van het erfgoed”*. Dit impliceert de herwaarding van architecturale erfgoedelementen. De wijk van het DWC leunt aan bij het zuidwesten van de Terdeltwijk die is opgenomen als *“gebied van culturele, historische, esthetische waarde of voor stadsverfraaiing.”*

De perimeter van het wijkcontract ligt bovendien in het hart van verschillende grote

ecologische uitdagingen op schaal van het Gewest:

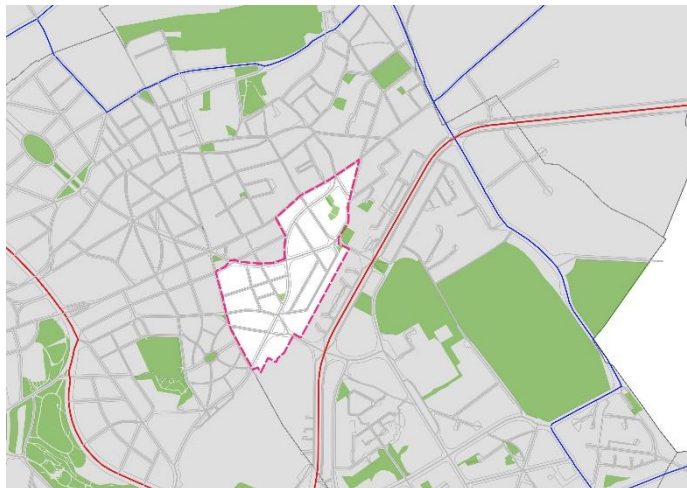
- Het groene en blauwe netwerk strekt zich uit over de administratieve grenzen van het Gewest. Om de hydrografische en ecologische verbindingen (groene pijlen op de afbeelding) te garanderen, moet het dus ook worden verbonden met de open ruimten buiten het Brussels Gewest. De perimeter is bij deze doelstelling betrokken vanwege zijn geografische ligging;
- de perimeter wordt doorkruist door de Groene Wandeling en een groene verbinding (respectievelijk donkergroene en lichtgroene stippellijn). Het basisprincipe van het groene netwerk bestaat erin om verbindingen te creëren tussen de groene ruimten om zo in de mate van het mogelijke een netwerk tot stand te brengen. De doelstellingen zijn: optimalisatie van het aanbod voor wandelingen en zachte mobiliteit, bevordering van de biodiversiteit en het geven van structuur, coherentie en leesbaarheid aan het gewestelijke netwerk. Het komt er dus op aan om de verbindingen tussen de groene ruimten te verbeteren door de ruimten geassocieerd met verbindingswegen en bebouwing te benutten als verbindingselementen;
- Wat ten slotte de vergroening betreft, is de perimeter opgenomen als “zone voor de bescherming van de groene stad in de tweede kroon”.

Groen en blauw netwerk (bron: GPDO (2018))

Het GMP 'Good Move'

Het Gewestelijk Mobiliteitsplan 'Good Move' dat in maart 2020 werd goedgekeurd, is de opvolger van het voorgaande gewestelijke mobiliteitsplan Iris 2. Een van de bijzonderheden van het nieuwe GMP is dat het een multimodale dimensie verleent aan de specialisatie van de wegen (MSW) en behalve met de auto ook rekening houdt met alle verplaatsingswijzen (voetgangers, fietsers, OV, vrachtwagens) door hen een niveau van belangrijkheid toe te kennen naargelang de context en de mobiliteitsnetten.

MSW Auto (bron: Mobigis)

Wat het **autoverkeer** betreft, ligt de hele perimeter van het DWC in het WIJKnet van de MSW Auto. In de buurt van het gebied ligt de Leopold III-laan, in het oosten, in het PLUS-net De Haachtsesteenweg in het noorden en de Jules Bordetlaan in het noorden en de Jules Bordetlaan in het oosten behoren tot het COMFORT-net van de MSW Auto. De wijk ligt in de maas "Helmet-Terdelt".

- Périimètre du CQD "Conscience"
- SMV AUTO
- QUARTIER
- PLUS
- CONFORT
- Espaces verts

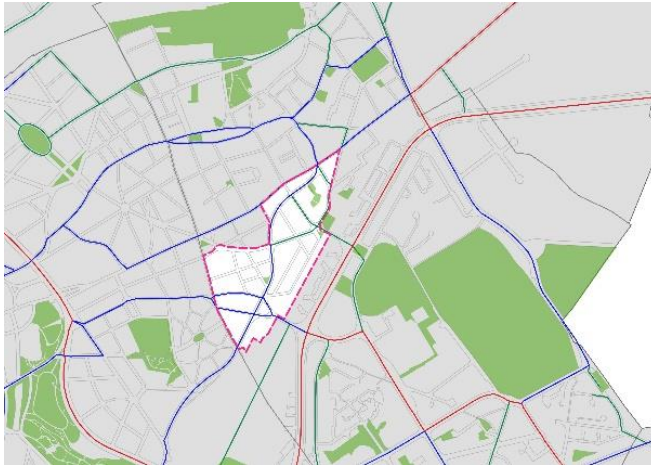

MSW Vrachtverkeer (bron: Mobigis)

Wat het **vrachtverkeer** betreft, liggen alle wegen van de perimeter van het wijkcontract in het WIJK-net van de MSW vrachtverkeer. De Leopold III-laan in het oosten van de perimeter wordt beschouwd als een COMFORT-net.

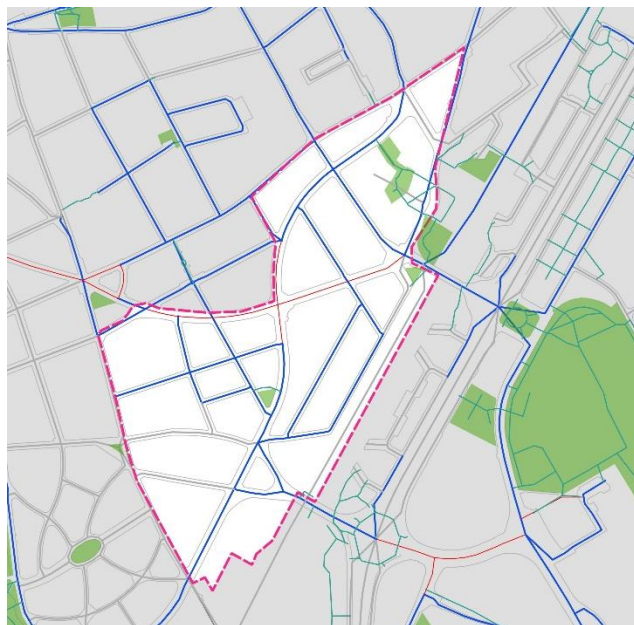
- Périimètre du CQD "Conscience"
- SMV POIDS LOURD
- QUARTIER
- PLUS
- CONFORT
- Espaces verts

In het **openbaarvervoersnet** van de MSW behoort de Hendrik Conscielaan die de perimeter doorkruist tot het COMFORT-net. Hetzelfde geldt voor de Auguste de Boeckstraat en de Godefroid

Openbaarvervoersnet van de MSW (bron: MobiGis)

Kurthstraat in het zuiden van de zone. Verschillende assen binnen de perimeter zijn opgenomen in het WIJK-net van de MSV openbaar vervoer: de Onze-Lieve-Vrouwlaan, de Jan-Baptiststraat en ten slotte de Servaes Hoedemaekerssquare. In de buurt van de studieperimeter behoort ook de Haachtsesteenweg die in het noorden langs de zone van het DWC loopt tot het WIJK-net. De Leopold III-laan in het westen is opgenomen in het PLUS-net van de MSW openbaar vervoer.

Wat het **voetgangersverkeer** betreft, zijn de Onze-Lieve-Vrouwlaan en een klein deel van de Hendrik Conscielaan opgenomen in het PLUS-net van de MSW voetgangers. Bijna alle wegen behoren overigens tot het COMFORT-net van de MSW (met uitzondering van de Godefroid Kurthstraat, de August De Boeckstraat en een deel van de Jan Van Ruusbroeckstraat).

 Périmètre du CQD "Conscience"

SMV PIETON

— PLUS

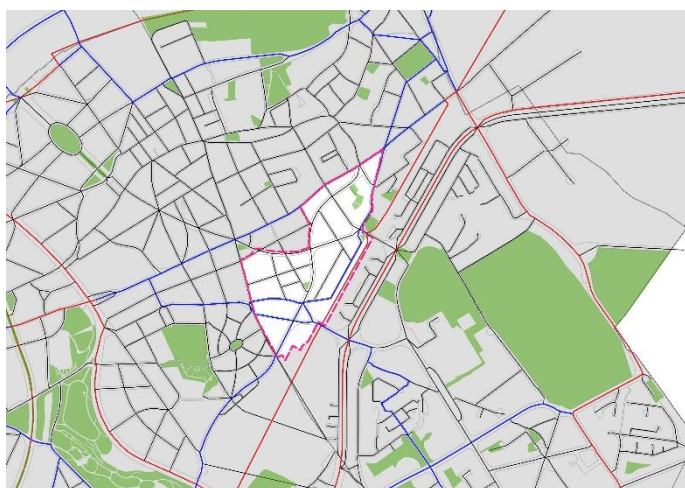
— CONFORT

— QUARTIER

— Voies lentes

■ Espaces verts

Voetgangersnet van de MSW (bron: MobiGis)

Voor het **fietsverkeer** ten slotte heeft het grootste deel van de straten van het DWC het statuut van WIIK-weg. De Godefroid Kurthstraat, de August de Boeckstraat, een deel van de Hendrik Conscienceaan en de Jan Van Ruusbroeckstraat zijn opgenomen in het COMFORT-net van de MSW fiets. De Haachtsesteenweg die in het noorden langs de perimeter loopt, is eveneens een COMFORT-weg.

— Périmètre du CQD "Conscience"

velo

— QUARTIER

— PLUS

— CONFORT

— Espaces verts

Fietsnetwerk van de MSW (bron: Mobigis)

Ook de Groene Wandeling loopt ten oosten van de perimeter over de Servaas Hoedemaekersstraat. Het fiets-GEN ligt in de directe omgeving van de perimeter langs de spoorweg in het oosten (nog niet uitgevoerd). Ten slotte wordt de perimeter van het DWC doorkruist door een aantal GFR. Hun tracés stemmen overeen met de COMFORT-wegen van de MSW fiets.

Gemeentelijke oriëntaties

Gemeentelijke plannen

De gemeente beschikt over een Gemeentelijk Ontwikkelingsplan dat in 2022 werd goedgekeurd.

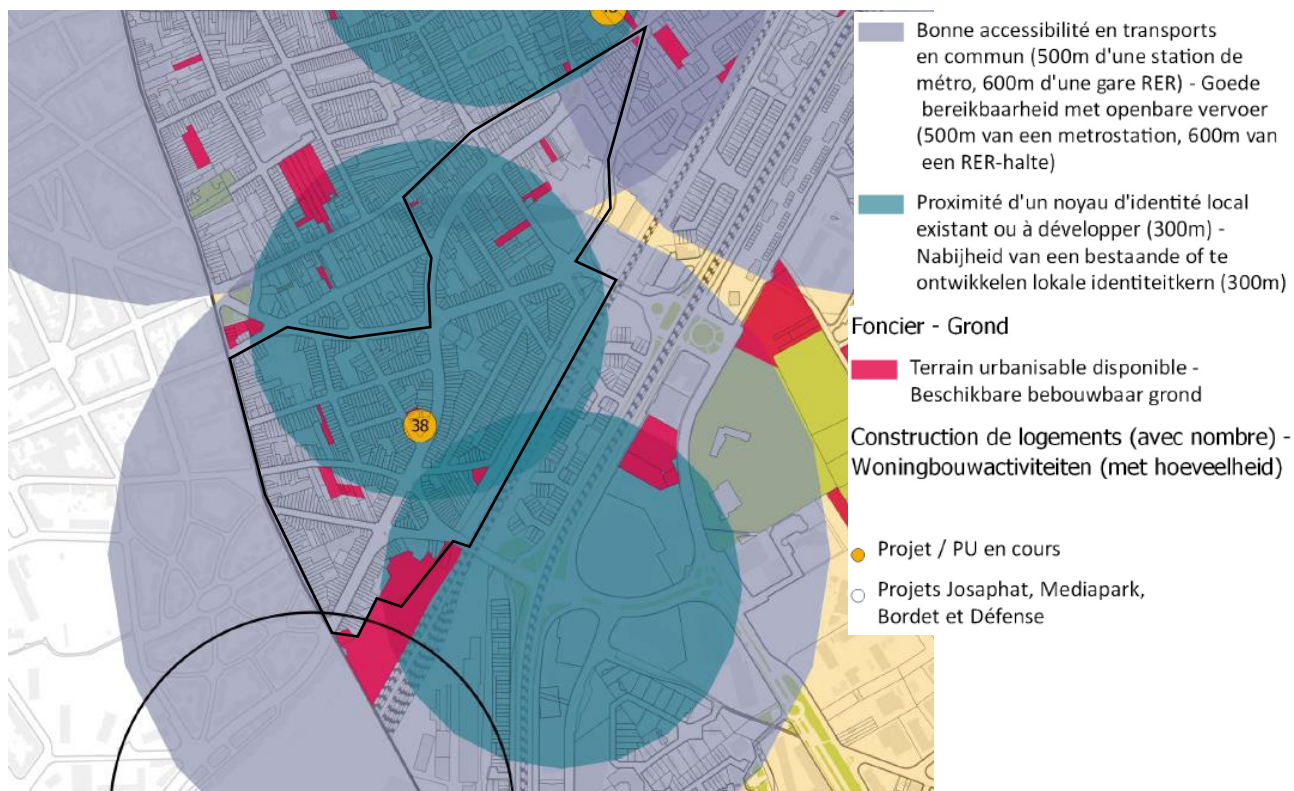
Voor het hele gemeentelijke grondgebied werden doelstellingen vastgelegd die een impact zullen hebben in het kader van het DWC:

- Pijler 1 – Naar een afgemeten verstedelijking
 - o Voorrang geven aan de verdichting van terreinen in braakliggende terreinen
 - o Streven naar het principe van “stad van de korte afstanden”
 - o De opknapping van leegstaande en/of ongezonde gebouwen aanmoedigen om een optimale bezetting te verkrijgen
- Pijler 2 – De strijd tegen de armoede en sociaal-ruimtelijke dualiteit van Evere
 - o Zorgen voor evenwicht tussen de verschillende woningtypes
 - o De realisatie van woningen met andere middelen dan nieuwbouw omkaderen
 - o Constructies bevorderen met een groot aandeel aan verbouwbare oppervlakken
 - o Het beleid voor een betere geografische verdeling van de sociale en daarmee gelijkgestelde woningen voortzetten (zie sociale wijken)
 - o Het isolement van alleenstaande ouders, minderjarigen en ouderen doorbreken
 - o Het terugplooiën op de eigen gemeenschap bestrijden

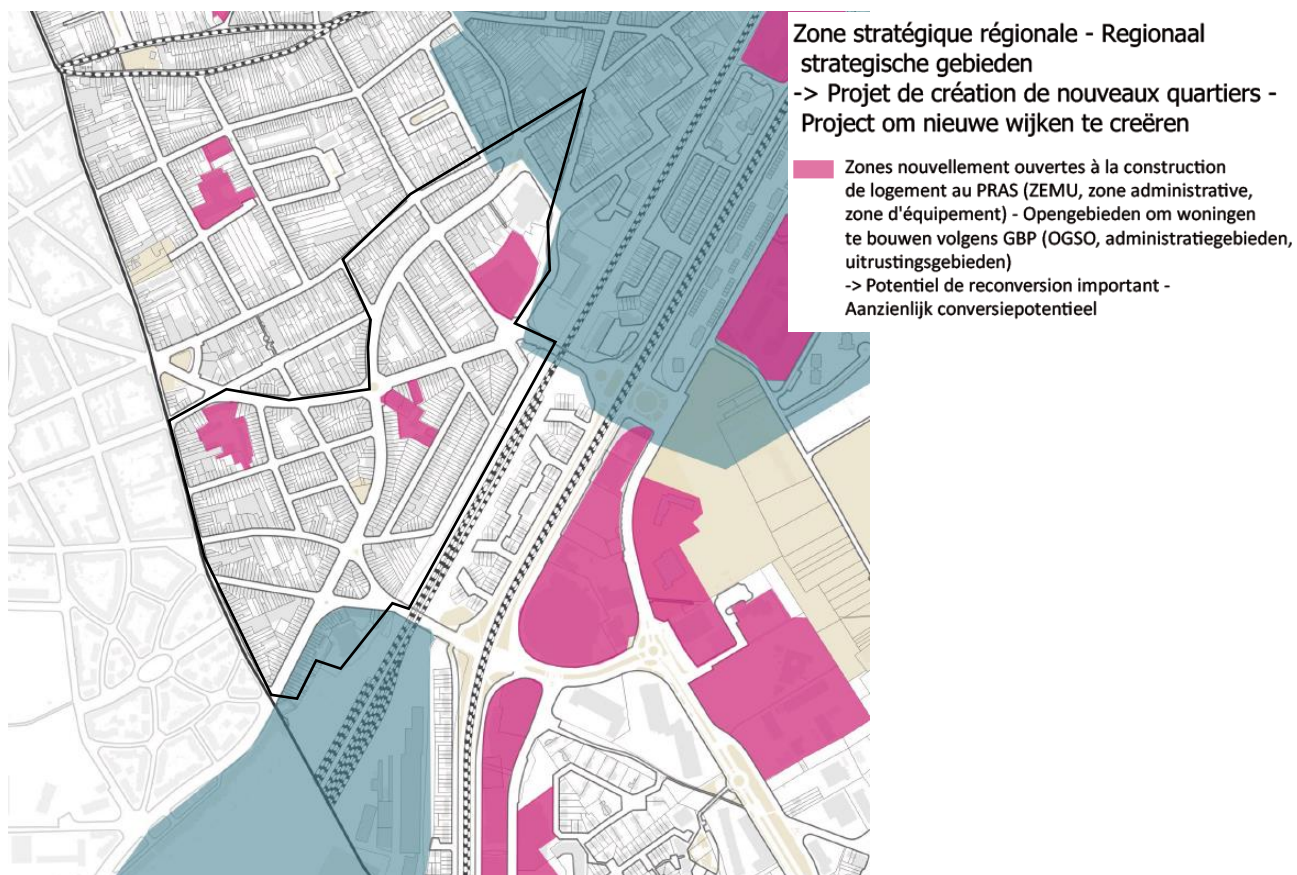
- Ervoor zorgen dat diensten, woningen en openbare voorzieningen goed toegankelijk zijn voor PBM
- Ervoor zorgen dat jongeren zich thuis voelen in hun omgeving
- Het huisvestingsaanbod voor senioren aanpassen aan de lokale vraag
- Ongeschoolde jongeren en langdurig werklozen helpen bij het zoeken naar werk
- Aangepaste kinderopvangoplossingen aanbieden voor alleenstaande ouders
- Pijler 3 – De kwaliteit van het Everse levenskader handhaven
 - Het gemeentelijke beleid voor de verfraaiing van het stedelijke landschap
 - voortzetten door aan te moedigen tot architecturale diversiteit en tot gevelrenovatie.
 - De interessante erfgoedelementen herwaarderen (verlichting, perspectieven)
 - Toezien op kwaliteit en schoonheid bij de inrichting van openbare ruimten
 - Zorgen voor nette en beveiligde openbare ruimten
 - Het groene netwerk versterken door het aan te passen aan het stedelijke patroon
 - De biodiversiteit en het groene karakter van de gemeente vrijwaren
 - Zorgen voor kwaliteit en diversiteit bij de inrichting van parken en groene ruimten
 - Het dynamische beleid voor het behoud van de moestuinen voortzetten
 - De lokale identiteitskernen behouden of ontwikkelen
 - Het gebruik van de stad door de inwoners en de banden tussen de inwoners bevorderen
- Pijler 4 – Een duurzame gemeente die denkt aan de toekomst
 - De actieve mobiliteit op het grondgebied verbeteren door ze te gebruiken als hefboom voor de territoriale ontwikkeling
 - Beantwoorden aan de toekomstige mobiliteitsuitdagingen, vooral door de ontwikkeling van alternatieven voor de personenwagen
 - De visuele en/of fysieke stedelijke barrières wegwerken door landschappelijke en mobiliteitscontinuïteiten te creëren

De uitvoeringsfase voorziet bovendien in acties die betrekking hebben op de wijk:

TP1A – houdbaarheid van de verdichting:

TP1B – strategische gebieden

TP2 – binnenterreinen van huizenblokken

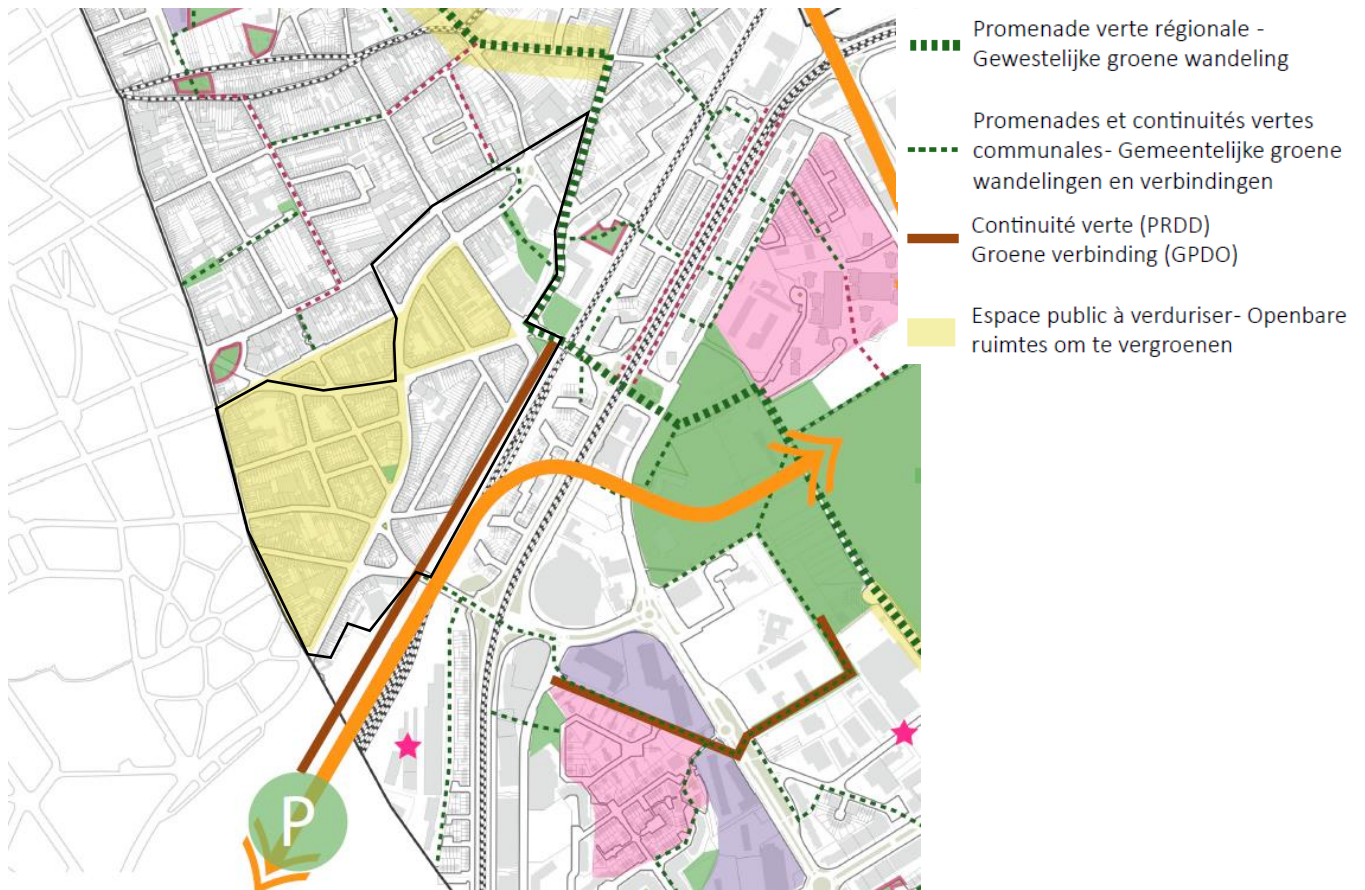
- Intérêt paysager à valoriser- te ontwikkelen landschapsbelang
- Intérieurs d'îlots- Binnenterreinen**
 - Avec un potentiel d'urbanisation en vue de la fermeture de l'îlot- Met bouwpotentieel om de bouwblock te sluiten
 - Avec un potentiel de reconversion- Met conversiepotentieel
 - A préserver- Om te behouden
- Zones de confort acoustique - Akoestische comfortzones**
 - Zone de confort acoustique à protéger / Quartier - Te beschermen akoestische comfortzones / Wijken
 - Zone de confort acoustique à créer - Akoestische comfortzone te creëren
- Zones de verdoiment - Vergroeningszones**
 - Zone de renforcement du caractère vert des intérieurs d'îlots- Zone met versterking van het groene karakter van de binnenterreinen van bouwblokken
 - Zone de protection de la ville verte de seconde couronne - Zone met bescherming van de groene stad in de tweede kroon

TP3 – Voorzieningen:

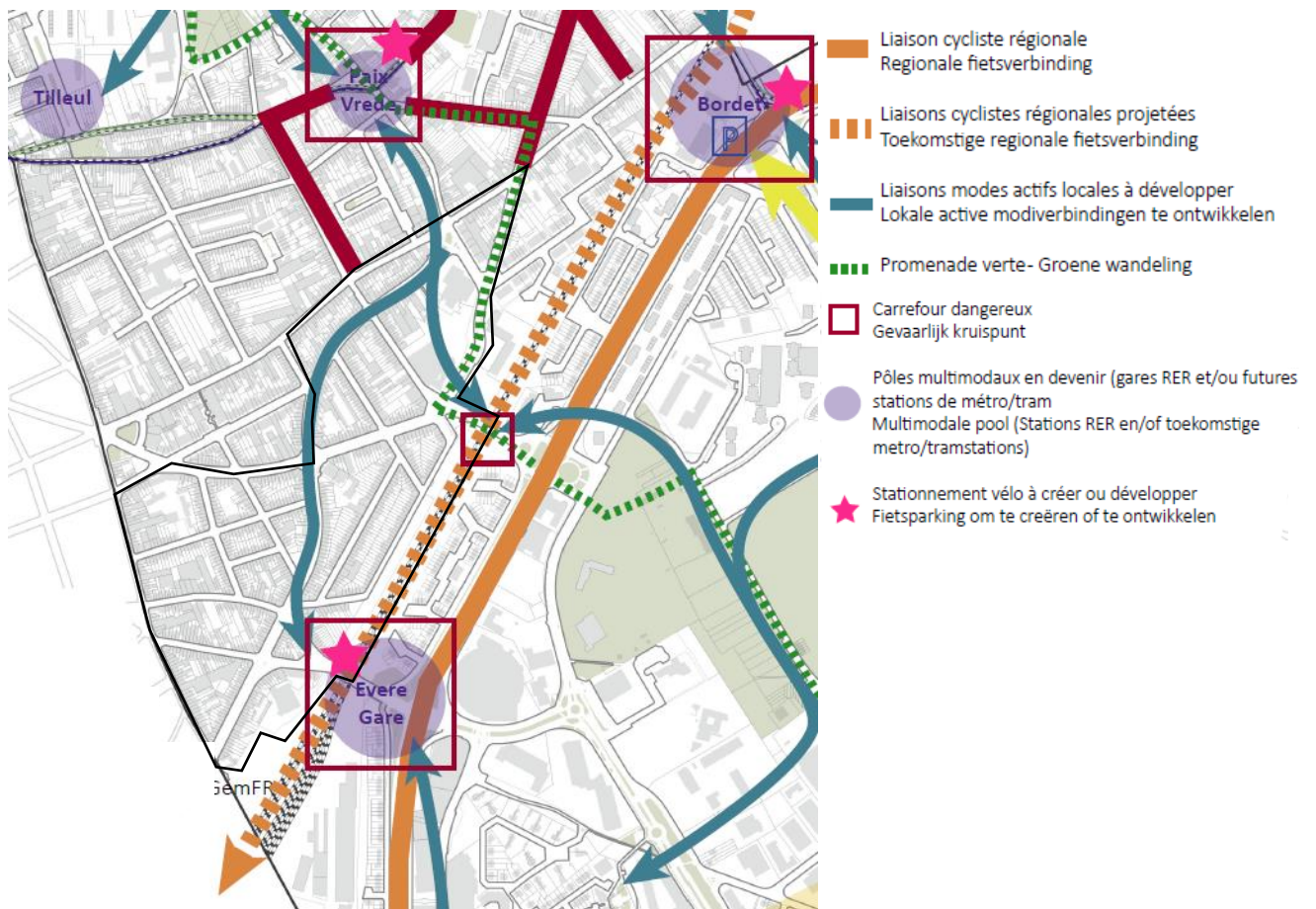
De wijk Conscience - centraal gelegen, dichtbebouwd en met minder gezinnen - is rijk aan gemeentelijke voorzieningen (gemeentehuis, bibliotheek, sociaal huis maar ook scholen). Er zijn minder groene ruimten en crèches dan in de rest van de gemeente. Het gemeentehuis zou moeten worden verbouwd/uitgebreid om bij te dragen tot een betere toegankelijkheid van de openbare voorzieningen en een betere zichtbaarheid van de gemeentelijke diensten ten overstaan van de burgers (fiche O33) Deze wijk was een van de wijken met het kleinste aantal artsen (huisartsen en specialisten). Heel wat artsen zijn bovendien al vrij oud. Ze moeten dus worden vervangen of er moeten nieuwe structuren van het type 'medisch huis' worden voorzien om de bevolking voldoende toegang te verlenen tot gezondheidszorg. Behalve de terreinen op de site van het gemeentehuis zijn er in deze wijk momenteel geen openbare gronden beschikbaar.

De geïdentificeerde behoeften waaraan kan worden beantwoord door de ontwikkeling van voorzieningen zijn: sociale cohesie, gezondheidszorg, crèches, speelpleinen / groene ruimten.

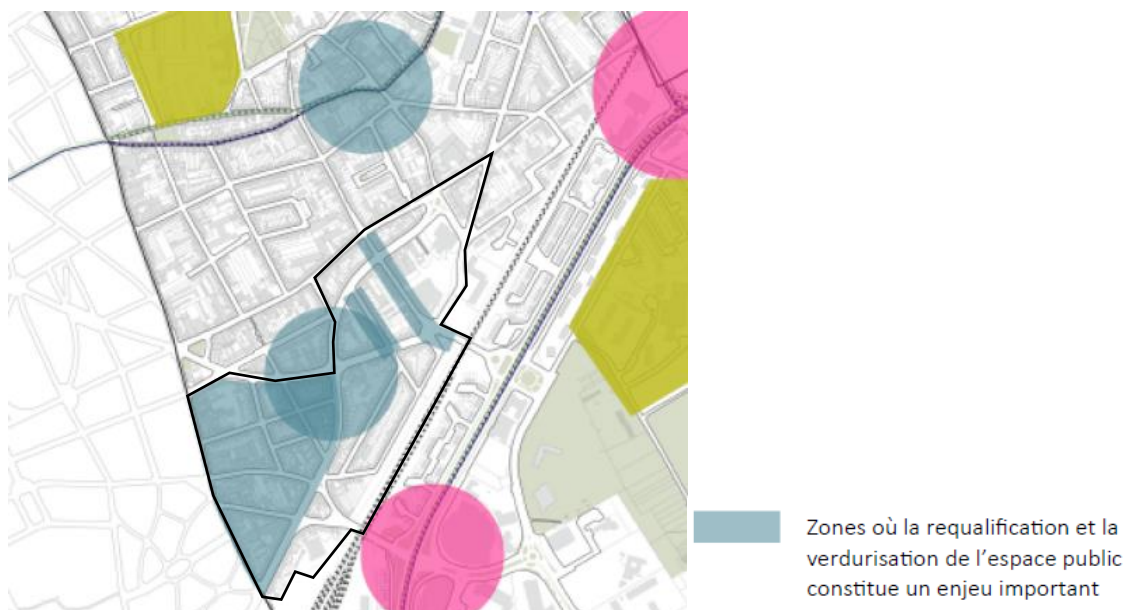
TP5 – groen netwerk:

TP6 – Actieve verplaatsingswijzen

GL3 & GL12 - Stedenbouwkundige lasten optimaal gebruiken, met name voor de productie van geconventioneerde woningen en O25 – Ingroening van dichte stadsgebieden met weinig groen

De grote tendensen die worden verwacht op schaal van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de gemeente Evere zullen een impact hebben op de wijk van het wijkcontract.

Bevolkingsprojecties

In de periode 2005 tot 2015 is de bevolking sterk gegroeid (+16%). Vervolgens nam de groei af maar ze bleef hoog met 10% in de periode 2015 tot 2020. Tegen 2030 zal de bevolkingsgroei volgens de projecties afnemen tot 6%.

Tegelijk is in de gemeente Evere ook het aantal private huishoudens sterk toegenomen (+12%) in de periode 2015-2022. Die groei was groter dan in het hele Brussels Hoofdstedelijk Gewest (7%). Net als voor de bevolking zal de groei in de periode 2022-2030 veel kleiner zijn, namelijk minder dan 5%. Tegen 2030 zal het aantal private huishoudens volgens de projecties van het BISA 19.773 bedragen.

De belangrijkste trend die zich voor de toekomst van Evere lijkt af te tekenen is een bevolkingsgroei in alle leeftijdsgroepen en vooral bij de kinderen van 0 tot 5 jaar. De groei zal het kleinst zijn in de leeftijdsgroep 6-11 jaar.

	0-2 jaar	3-5 jaar	6-11 jaar	12-17 jaar	18-29 jaar	30-44 jaar	45-65 jaar	65-79 jaar	80 jaar en +
2022	1729	1830	3624	3146	6446	10144	10079	4401	2209
	+16%	+3,7%	+0,9%	+8,9%	+4,5%	+7,2%	+3%	+4,7%	+3,9%
2025	2012	1898	3657	3427	6740	10882	10399	4609	2296
	+5,2%	+8,8%	0%	-2%	+9,3%	+2,2%	+3,1%	+5,2%	+4,7%
2030	2117	2066	3660	3356	7370	11130	10727	4853	2404
Verschil									
2021-2030	+22%	+13%	+1%	+7%	+14%	+10%	+6%	+10%	+9%

Evolutie van de bevolking in de gemeente Evere (Bron: BISA, gemeentelijke bevolkingsprojecties, 2021)

Deze bevolkingstrends - een verouderende bevolking, de komst van jonge gezinnen en dus de toename van het aantal kinderen in de wijk - zullen een rechtstreekse impact hebben op:

- o De vraag naar zorgvoorzieningen
- o De vraag naar aangepaste woningen voor ouderen
- o De vraag naar kinderopvangplaatsen in de crèches
- o De vraag naar plaatsen in de scholen
- o Aangepaste woningen voor jonge gezinnen met kinderen
- o Collectieve voorzieningen (cultuur, sport) voor jongeren

De lopende projecten in het gebied

Deze projecten zullen op kortere termijn een impact hebben op de wijk omdat ze heel recent al werden gerealiseerd, in uitvoering zijn of gepland zijn op korte termijn.

Lopende of geplande operaties in de directe omgeving van de perimeter van het DWC Conscience.

Geplande operaties

Wijken:

De wijk wordt omringd door strategische gebieden van gewestelijk niveau waar de komende jaren a priori volledige wijken zullen worden ontwikkeld (gebieden gedekt door de RPA's Bordet en Josaphat, ten zuiden en ten noorden van het gebied). Deze RPA's verkeren nog in de uitwerkingsfase en er zijn nog geen concrete projecten bekend. Bij uitvoering zullen echter verschillende stedelijke functies (huisvesting, kantoren, handelszaken en productiesites, culturele en vrijetijdsinfrastructuren) worden gevestigd in de directe omgeving van de onderzochte wijk. Dat zal een grote impact hebben op de sociodemografische en economische indicatoren, de mobiliteitsstromen, enz.

Mobiliteit:

De toekomstige metrolijn 3 tussen Haren en Albert zou het komende decennium de wijk verbinden met het stadscentrum en andere Brusselse wijken.

Voorzieningen / infrastructuur:

In juli 2021 selecteerde Leefmilieu Brussel een project voor een haalbaarheidsstudie over een groen lint. Dat vertrekt aan het Kurthplein en loopt richting Goede Herderpark (Vredewijk) door de De Brandtstraat (onderzochte perimeter), de Van Perckstraat en de Verdonckstraat (Vredewijk). Het project wil bijdragen tot de doelstellingen van het Waterbeheerplan en de versterking van de koelte-eilanden door de aanleg van groene straten en pleinen: verdichting van de beplanting in de groene punten en schakels, versterking van het groene netwerk door de elementen (squares, straten, bermen, ...) met elkaar te verbinden, aanleg van blauwe punten of schakels (fonteinen, afvoergeulen, ...), uitstippeling van het parcours door een opeenvolging van bakens (punten) en lijnen (schakels). De studie wordt gefinancierd maar er werd nog geen budget voorzien voor de werken.

Het Onthaalsquare (driehoek op de hoek van de Lindestraat, de De Knoopstraat en de Onze-Lieve-Vrouwlaan) heeft de laatste maanden een aantal wijzigingen ondergaan: ontwikkeling van een speelplein op de noordelijke punt, aanleg van een openluchtparking op de zuidelijke punt.

Woningen:

Binnen de perimeter wordt een project met 33 woningen gerealiseerd op het kruispunt van de Hendrik Conscienelaan en de Adolphe de Brandtstraat.

ANALYSE VAN DE DIAGNOSE EN REFERENTIEBALANS

Analyse per criterium

Op de volgende pagina's schetsen we voor elk criterium:

- De analysemethode (parameters die in aanmerking worden genomen),
- De gebruikte bronnen,
- De bestaande toestand,
- De waarschijnlijke evolutie (alternatief 0),
- De referentiebalans, de uitdagingen en de opportuniteiten die worden geboden door de wijk.

In een conclusie zullen we op transversale wijze de grote uitdagingen voor het onderzochte gebied samenvatten (p. 56).

Adequatie aanbod van / vraag naar woningen

Analysemethode

Het criterium wordt geëvalueerd op basis van de volgende parameters:

- Kwantitatief: woningaanbod ten aanzien van de totale bevolking en waarschijnlijke bevolkingsevolutie
- Kwalitatief:
 - o Diversiteit van het woningpark
 - o Grootte van de woningen: diversiteit en aanpassing aan de gemiddelde gezinsgrootte
 - o Diversiteit van de woningtypes: huurwoningen, eigendom, sociale of middelgrote woningen
 - o Verhouding sociale of daarmee gelijkgestelde woningen ten aanzien van de gewestelijke doelstellingen en de gewestelijke gemiddelden
 - o Wachtlijsten voor een sociale woning

Bronnen

Diagnose van het DWC (PTA- PTA, 2023)

BISA: 2016 - Cahiers van het BISA nr. 6 - Brusselse gemeentelijke bevolkingsprojecties 2015-2025

Diagnose

De wijk bestaat uit 21 dichtbebouwde huizenblokken (kleine gesloten huizenblokken).

De meeste gebouwen binnen de perimeter dateren van de periode 1940 - 1960 (56% van de woningen werd gebouwd vóór 1961).

Het woningpark wordt gekenmerkt door eengezinswoningen met eenzelfde bouwprofiel die voor het merendeel werden verbouwd tot appartementen:

- 76% van de huishoudens woont in een appartement.
- De gemiddelde oppervlakte van de woningen bedraagt 71 m².
- De meeste woningen hebben één of twee slaapkamers.
- Het aandeel woningen kleiner dan 55m² bedraagt 33%.
- Het aandeel woningen dat wordt bewoond door de eigenaar is 40 % (minder dan in de rest van Evere en onder het gewestelijke gemiddelde).

Het huidige woningaanbod is niet representatief voor de diversiteit van de aanwezige sociodemografische profielen in de wijk: jonge gezinnen met kinderen hebben nood aan grotere woningen (met 3 of 4 slaapkamers).

De woningmarkt in de perimeter is stabiel: de bewoners blijven gemiddeld vrij lang in de wijk wonen, wat ook werd bevestigd tijdens de participatie (heel wat wijkbewoners gaven aan dat ze al tientallen jaren op dezelfde plaats wonen).

De gemiddelde maandhuur binnen de perimeter ligt tussen de 650€ en 700€. Nergens anders in de gemeente zijn de huren zo laag.

In de Consciencewijk staan 24 sociale woningeenheden, wat zeer weinig is (het BISA rondt het aantal sociale woningen af tot 0 per 100 huishoudens - Wijkmonitoring). Toch telt de gemeente in totaal veel sociale woningen, die historisch werden ontwikkeld in 'wijken'. In het klassieke stadsweefsel dat ook de Consciencewijk kenmerkt, zijn sociale woningen eerder schaars.

De bevolking bestaat meer en meer uit jonge gezinnen, maar ook uit ouderen (sinds de opening van woonzorgcentra). Tegelijk wordt ook het aantal verschillende nationaliteiten in de wijk steeds groter. Het mediane inkomen ligt iets onder het gewestelijke gemiddelde.

Alternatief 0

=

Bouw van 33 appartementen op de hoek van de Hendrik Conscienelaan en de Adolphe De Brandtlaan en renovatie van woningen door Everecity in de Conscienelaan.

De RPA's Bordet en Josaphat zullen een grote impact hebben op het sociodemografische profiel van de bevolking rond de wijk en heel wat woningen ontwikkelen van gevarieerde woningtypes.

De bevolkingsevolutie in de wijk wordt hoofdzakelijk gekenmerkt door de komst van jonge gezinnen met kinderen en de verdere vergrijzing.

Referentiebalans: uitdagingen en opportuniteiten

Op het vlak van woningen staat het DWC voor de uitdaging om het woningpark in de wijk te diversifiëren zodat er zich jonge gezinnen met kinderen kunnen vestigen (middelgrote en grote woningen).

Het aandeel eigenaars dat in hun woning woont is vrij laag. Er zouden dus oplossingen moeten worden ontwikkeld die het aankopen van een woning mogelijk maken.

Bevolking en huisvesting

Houdbaarheidsgraad van de verdichting

Analysemethode

Analyse van de bestaande dichtheid (aantal inwoners / km²) ten aanzien van de Brusselse gemiddelden en de typologie van de bebouwing: dichtheid en verdichtingspotentieel verbonden aan houdbaarheidscriteria.

Voor de evaluatie van de houdbaarheid van de verdichting zullen de volgende criteria in aanmerking worden genomen:

- Goede bereikbaarheid met het openbaar vervoer (minder dan 600 m van een station of metrostation tegen 2030).
- Respect voor het bouwkundig erfgoed
- Voldoende aanwezigheid van groene ruimten = minder dan 400 m voor parken van meer dan één hectare, minder dan 200 m voor kleinere parken
- Voldoende aanwezigheid van buurtvoorzieningen

Bronnen

Diagnose van het DWC (PTA- PTA, 2023)

BISA: bevolkingsdichtheidscijfers (2020)

Perspective: GPDO (2018)

Leefmilieu Brussel: gebied met een tekort aan voor het publiek toegankelijke groene ruimten

GSV: Kaart van de lineaire toegankelijkheid met het openbaar vervoer

Diagnose

- De Consciencewijk heeft een bevolkingsdichtheid van ongeveer 17 000 inw./km², dat is tweemaal zo hoog als het gewestelijke gemiddelde en ook hoger dan de bevolkingsdichtheid in de omliggende wijken.
- De wijk telt 8616 inwoners (in 2020), d.i. 20% van de Everse bevolking.
- De perimeter is dicht bebouwd.
- In de wijk bevinden zich een aanzienlijk en gevarieerd aantal buurtvoorzieningen, handelszaken en diensten. Ook verschillende scholen zijn aanwezig.
- Slechts 12% van de perimeter ligt in een gebied met een tekort aan openbare groene ruimten. Er is een tekort aan groene ruimten, maar ook de toegankelijkheid en de inrichting ervan laten te wensen over.
- De wijk is gemiddeld toegankelijk voor het openbaar vervoer (verschillende buslijnen, ligging dichtbij twee NMBS-stations): afhankelijk van de straten is de toegankelijkheidsgraad B of C volgens de GSV.
- Enkele percelen in de perimeter, vooral op de hoeken van huizenblokken, zijn bebouwbaar.

Alternatief 0

=

Bouw van 33 appartementen op de hoek van de Hendrik Conscienceaan en de Adolphe De Brandtstraat.

Referentiebalans: uitdagingen en opportuniteiten

Door de al hoge dichtheid en de schaarse 'te bebouwen' percelen, gecombineerd met de matige toegankelijkheid met het openbaar vervoer en de geringe kwaliteit van de groene ruimten, is een verdichting van de wijk niet wenselijk. In de braakliggende terreinen kunnen wel enkele woningen worden gebouwd die specifiek beantwoorden aan de noden van de wijk, maar het accent moet eerder liggen op de verbetering van de levenskwaliteit van de wijkbewoners met betere groene en open ruimten en een meer verscheiden aanbod aan voorzieningen in de perimeter.

Bevolking en huisvesting

Sociale cohesie

Analysemethode

Het criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters:

- Kwantitatief:
 - o Mediaan inkomen
 - o Leeftijdspiramide:
 - o Typologie van de huishoudens
- Kwalitatief:
 - o Bestaan van infrastructures verbonden aan woningen die sociale cohesie genereren: gedeelde ruimte of lokaal en openbare ruimten waar mensen van verschillende publieksgroepen elkaar kunnen ontmoeten (zonder onderscheid naar gender).
 - o Aanwezigheid van een vzw voor sociale cohesie in de perimeter
 - o Culturele gemengdheid

Bronnen

Diagnose van het DWC (PTA- PTA, 2023)

BISA: inkomensstatistieken, bestaansonzekerheid en sociale bijstand (2019-2021), bevolking (2021)

Diagnose

- Het mediane inkomen in de Consciencewijk ligt met 20.684€ onder het gewestelijke gemiddelde (21.166€). Ook het inkomen volgens belastingaangifte is lager dan zowel het gemeentelijke als het gewestelijke gemiddelde.
- De werkloosheid ligt om en bij het gewestelijke gemiddelde.
- In de wijk wonen veel ouderen en in het algemeen vergrijst de bevolking. Toch trekt de wijk ook steeds meer jonge gezinnen aan, vooral families van buitenlandse herkomst. De bevolking van het DWC vertoont dus een grote demografische verscheidenheid.
- De geslachtsverhouding bedraagt 92 % (lager dan het gewestelijke gemiddelde van 96%) doordat er meer vrouwen in de wijk wonen dan mannen (dit heeft waarschijnlijk te maken met het aandeel ouderen).
- In de perimeter zijn er geen ontmoetingsplaatsen (zoals een wijkhuis).
- Er lopen enkele projecten voor de verbetering van de sociale cohesie en ook enkele verenigingen zijn aanwezig. Deze initiatieven zijn echter niet erg dynamisch en amper bekend bij de wijkbewoners. Dat wordt deels verklaard door het tekort aan ruimten en lokalen voor verenigingen in de perimeter.
- De kwaliteit van de openbare ruimten laat in het algemeen te wensen over. Ze nodigen niet echt uit tot ontmoeting: weinig stadsmeubilair voor de 'verblijfsfunctie' (banken of andere zitplaatsen), weinig groen, geen echte groene ruimten (behalve rond het gemeentehuis) ... De wijk telt echter wel een groot aantal restaurants en cafés met terrassen waar het prettig zitten is in de openbare ruimte, maar waar men consumpties moet betalen. Het publiek dat van deze ruimten gebruik maakt is dus beperkt.
- De wekelijkse markt vervult een zeer belangrijke rol als informele ontmoetingsplaats in de wijk. Het is de enige ruimte die deze functie vervult.
- De wijk heeft volgens sommige wijkbewoners de reputatie van slaapwijk. Er is weinig te beleven en de sociale cohesie ontbreekt.
- De enkele verenigingen die in de wijk aanwezig zijn, zijn onbekend bij de bevolking en er is weinig interactie tussen de verenigingen.

- Het tekort aan infrastructuur verklaart de afwezigheid en het gebrek aan activiteiten van verenigingen in de wijk.
- De perimeter kampt met een gebrek aan 'burgerdynamiek' omdat er geen geschikte bebouwde ruimten zijn en ook geen wijkhuis.

Alternatief 0

=

/

Referentiebalans: uitdagingen en opportuniteiten

Een van de uitdagingen die het wijkcontract moet aanpakken, is het gebrek aan sociale cohesie in de wijk: er bestaan initiatieven, maar die moeten worden geconsolideerd en verder worden uitgewerkt. Bovendien moeten ze een publiek van verschillende generaties en culturen kunnen bereiken.

De wijk heeft nood aan gepaste lokalen en ruimten om de verschillende lokale initiatieven voor sociale cohesie te ondersteunen en te bestendigen en om andere thema's te verbeteren (bv: repair café met een impact op de sociale cohesie, maar ook de hulpbronnen, de bestaansonzekerheid van de bevolking ...). De openbare ruimten zouden beter moeten worden ingericht om ontmoetingsruimten te bieden die voor iedereen toegankelijk zijn.

De uitdaging in de perimeter bestaat erin om iedereen zijn plaats te geven en een goed evenwicht tot stand te brengen tussen de verschillende noden van de bevolking. Zo kunnen er synergieën worden gevonden en kan er een 'echte wijk' ontstaan.

Bevolking en huisvesting

Gezondheid / verlaten panden

Analysemethode

Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters:

- Omvang van de verlaten of ongezonde panden (vaststellingen op het terrein: uitzicht van de gevels, staat van het houtwerk ...)
- Informeel (of onwettig) gebruik

Bronnen

Diagnose van het DWC (PTA-JAVA, 2023)

Diagnose

- Volgens de gemeente en de directie Huisvesting zou voor een tiental gebouwen in de perimeter een procedure lopen wegens vermoeden van verwaarlozing.
- De algemene staat van het woningpark is vrij homogeen (zelfde bouwperiode, materialen en typologie) en relatief goed: de kroonlijsten verkeren in vrij goede staat, het buitenschrijnwerk is voor het merendeel vervangen en de woningen zijn vermoedelijk voorzien van dubbele beglazing. Het isolatieniveau en dus het comfort van de woningen kan echter problematisch worden geacht (zie het criterium energie), wat een negatieve impact heeft op dit criterium.
- Enkele openbare ruimten (met name rond het gemeentehuis) verkeren in slechte staat en zijn deels verwaarloosd.

Alternatief 0

=

/

Referentiebalans: uitdagingen en opportuniteiten

De renovatie van bepaalde openbare ruimten (ruimten rond het gemeentehuis ...) lijkt relevant in het kader van het wijkcontract.

De renovatie van gebouwen/woningen (die vermoedelijk zijn verlaten) verdient de voorkeur boven nieuwbouw (zie gewestelijk beleid en duurzaamheid, GemOP ...).

De gemiddelde kwetsbaarheid van de wijkbevolking (de mensen kunnen niet 'vluchten' voor de hitte in de stad), gekoppeld met het lage isolatieniveau van de gebouwen (zie het criterium energie), impliceert dat thermische isolatie ook belangrijk is voor de leefbaarheid en gezondheid van de gebouwen en niet alleen om energie te besparen (oververhitting in de zomer, met een impact op het basiscomfort).

Tewerkstelling en economische activiteiten

Tewerkstelling

Analysemethode

Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters:

- Kwantitatief: werkloosheidsgraad
- Kwalitatief: lokale initiatieven ter bevordering van de tewerkstelling: jobhuis, beroepsinschakeling, vzw, hulp, opleidingen ...

Bronnen

Diagnose van het DWC (PTA-JAVA, 2023)

BISA: statistieken over de arbeidsmarkt (werkloosheid, werkloosheidsgraad, jongerenwerkloosheid ...) (2020-2021)

Diagnose

- De werkloosheidsgraad ligt met 18,25% dicht bij het gewestelijke gemiddelde. Het aandeel langdurig werklozen bedraagt echter 66%, dat is iets hoger dan het gewestelijke gemiddelde (63%).
- De Consciencewijk ligt in de buurt van grote tewerkstellingspolen: het gemeentehuis binnen het studiegebied maar ook het bedrijventerrein Josaphat, het businesspark Leopold, de luchthaven ...
- 55 % van de personen in de werkende leeftijd heeft een baan.
- 14% van de kinderen woont in een gezin waar niemand werk heeft.
- De Actiris-antennes van Schaarbeek en Evere liggen op enige afstand van de perimeter (respectievelijk op het Houffalizeplein en op de Leuvensesteenweg)

Alternatief 0

=

/

Referentiebalans: uitdagingen en opportuniteiten

Opleiding en wedertewerkstelling blijven een globale uitdaging die ook toepasbaar is op lokale schaal.

Tewerkstelling en economische activiteiten

Gemengdheid van functies

Analysemethode

Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters:

- Nabijheid van lokale identiteitskernen
- Grootte en verscheidenheid van de aangeboden winkels in deze handelskernen
- Toegankelijkheid van de handelskernen: kwaliteit van de voetgangerstrajecten, aanwezigheid van eventuele stedelijke barrières ...
- Identificatie van de niet-residentiële functies, met name van de tewerkstellingspolen
- Synergieën en eventuele hinder verbonden aan andere functies dan huisvesting

Bronnen

Diagnose van het DWC (PTA-JAVA, 2023)

Perspective.brussels: GPDO (2018), GBP

Gegevens Hub.brussels, 2020

Diagnose

- Het Gewestelijk Bestemmingsplan (GBP) bevestigt het hoofdzakelijk residentiële karakter van de perimeter van het Duurzaam Wijkcontract Conscience, waarvan enkele huizenblokken (ongeveer een derde) echter in een gemengd gebied staan.
- Het plein voor de Onze-Lieve-Vrouwkerk wordt volgens het GPDO beschouwd als een lokale identiteitskern. Het wordt immers gekenmerkt door een groot handelsaanbod. Dat aanbod strekt zich uit tot de Hendrik Conscienceaan en de Onze-Lieve-Vrouwlaan, maar ook elders in de wijk, bijvoorbeeld op het kruispunt van de Godefroid Kurthstraat en de Jan Van Ruusbroeckstraat. Binnen de perimeter bevinden zich in totaal meer dan 100 handelszaken. Nemen we er ook de straten bij die de perimeter afbakenen, dan komen we op meer dan 130 handelszaken.
- De aanwezige handelszaken zijn verscheiden: bars, restaurants, slagerijen, bakkerijen, kapperszaken, apotheken, banken, tankstations, boekhandels, bloemenwinkels, schoonheidsinstituten, vastgoedkantoren, wasserettes, ...
- De handelsdynamiek is uitstekend. Slechts 6% van de handelszaken staat leeg, vooral op de Haachtsesteenweg (gewestelijk gemiddelde: 14%).
- In of in de buurt van de perimeter bevinden zich ook collectieve voorzieningen zoals sociale bijstand (OCMW, gezinsplanning, gemeentelijke diensten), crèches, scholen (4, FR en NL), One-raadpleging, alfabetisering, schoolbemiddeling, ludotheek, de Onze-Lieve-Vrouw-Onbevlekt-Ontvangenkerk ...

Alternatief 0

+

De inrichting van de gebieden die worden gedekt door de toekomstige RPA's Josaphat en Bordet zal een gevarieerd aantal stedelijke functies genereren (huisvesting, kantoren, handelszaken en productiesites, culturele en vrijetijdsinfrastructuren ...).

Referentiebalans: uitdagingen en opportuniteiten

De wijk biedt een mooie gemengdheid van functies. Ze is levendig en dynamisch, wat een sterk punt is van de wijk. Er zijn geen uitdagingen in het kader van dit criterium.

Voorzieningen

Kinderopvang

Analysemethode

Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters:

- Aantal kinderen jonger dan 3 jaar
- Aanbod van opvangplaatsen voor jonge kinderen:
 - o Aanbod van openbare kinderopvangplaatsen of getarifeerd volgens het inkomen van de ouders
 - o Aanbod van private kinderopvangplaatsen
- Aantal kinderen in de schoolgaande leeftijd voor de lagere school (3-12 jaar) en voor de middelbare school (12-18 jaar)
- Aantal plaatsen in het kleuter-, lager- en middelbaar onderwijs in en in de buurt van de wijk
- Aandeel kinderen die school lopen in de buurt van hun woonplaats

De analyse zal worden aangevuld met meer kwalitatieve criteria:

- Toegankelijkheid van de crèches
- Buitenschoolse infrastructuur/verenigingen

Bronnen

Diagnose van het DWC (PTA-JAVA, 2023)

BISA: statistieken jonge kinderen (2020) en onderwijs (2020-2021)

ONE: Crècheplan

ATO/Perspective: Schoolplan

Diagnose

- In de perimeter van het DWC zijn in totaal 4 privécrèches gevestigd. Er heerst echter een tekort aan kinderopvangplaatsen, het aantal beschikbare plaatsen per kind is 0,25 (tegenover een gewestelijk gemiddelde van 0,43 en de Europese aanbeveling van 0,3). Bovendien is nog geen 40% van deze plaatsen gekoppeld aan het inkomen (het gewestelijke gemiddelde is 65%). Op macroniveau (gemeente Evere) zijn er voldoende opvangplaatsen per kind.
- De studieperimeter omvat 4 lagere scholen verspreid over 2 sites. De scholen Clair vivre Alpha en Clair vivre Oméga zijn gelegen aan de westkant van de perimeter. De scholen Onze-Lieve-Vrouw en Notre Dame Immaculée bevinden zich in de Pater Damiaanstraat in het zuidoosten van de perimeter. De 4 scholen (kleuter- en lager onderwijs) bieden plaats aan 1253 kinderen.
- Toch kampt de wijk met een tekort aan opvangcapaciteit in het kleuteronderwijs: er wonen meer kinderen dan er plaatsen zijn in de scholen (de verhouding tussen het aantal leerlingen en het aantal kinderen in de kleuterschoolleeftijd is 0,87).
- De opvangcapaciteit in het lager onderwijs bedraagt 1,01. Er zijn dus evenveel leerlingen als kinderen in de wijk.
- Een middelbare school is in de wijk niet aanwezig.

Alternatief 0

Volgens de bevolkingsprojecties zal het aantal kinderen in de gemeente aanzienlijk stijgen (vooral in de leeftijdsgroep 0 tot 5 jaar). De druk op de kinderopvangcapaciteit, maar ook op de capaciteit in het kleuter- en lager onderwijs, zal daardoor toenemen.

De ontwikkeling van de wijken in het kader van de RPA's zal voldoende voorzieningen genereren om de toenemende vraag verbonden aan de nieuwe woningen op te vangen.

Referentiebalans: uitdagingen en opportuniteiten

De grootste uitdaging is de kinderopvang (crèche of onthaalouder) die de komende jaren steeds meer onder druk zal komen te staan als gevolg van de toename van het aantal kinderen in de gemeente en de komst van jonge gezinnen. Volgens de bevolkingsprojecties moet ook rekening worden gehouden met de opvangcapaciteit in het kleuter- en lager onderwijs die nu al onder druk staat.

Voorzieningen

Andere voorzieningen (gezondheid / sociaal / cultureel / vrije tijd)

Analysemethode

De beoordeling van dit criterium zal hoofdzakelijk worden gebaseerd op het bestaande aanbod in het gebied en op het eventuele bestaan van wachtrijen of overbelasting van de zorg- en sociale diensten en van de socioculturele voorzieningen (OCMW, medisch huis, huiswerkschool, buitenschoolse activiteiten, stages, cultuur, 'transitievoorzieningen', enz.).

Bronnen

Diagnose van het DWC (PTA-JAVA, 2023)

Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad (sociale barometer 2018...)

Diagnose

Sport:

- Alle sportvoorzieningen liggen buiten het studiegebied in Hoog-Evere, aan de andere kant van de spoorweg. Enkele avonden per week wordt een zaal van de school Omega gebruikt als sportzaal. De wijk heeft bovendien geen enkele buurtsportvoorziening in de openbare ruimte.

Welzijn:

- Het OCMW van Evere is gevestigd naast het gemeentehuis op de Servaes Hoedemaekerssquare. In totaal zijn er 3 antennes van sociale diensten in het gebied (preventiedienst, PWA, sociaal huis).

Cultuur:

- De bibliotheken (FR en NL) van het gemeentehuis, met ook de ludotheek, zijn de enige culturele voorzieningen in het gebied.

Gezondheid:

- Het centrum voor gezinsplanning van Evere is gelegen in de Adolphe De Brandtstraat.

- In de studieperimeter bevinden zich 2 apotheken, 1 ONE-raadpleging, 1 medisch centrum, 2 private woonzorgcentra, 8 huisartsen, 6 tandartsen en 3 kinesitherapeuten.

- In Evere en de Consciencewijk heerst een tekort aan huisartsen (in 2017 waren er 0,96 huisartsen voor 1000 inwoners in Evere en 0,97 in de wijk, tegenover gemiddeld 1,23 in het Gewest). De aanwezige huisartsen in de gemeente en de wijk worden bovendien ouder en de opvolging is niet gegarandeerd.

Andere:

Er zijn geen 'transitievoorzieningen' zoals een repair café, een kringloopwinkel, fiets- of babytheken, ...

NB: De polyvalente zaal van de school Clair-Vivre doet dienst als sportruimte en soms als culturele ruimte. Ze wordt bijna elke avond gebruikt en betekent een extra beheerslast voor de school. Dat bewijst dat er een tekort is aan infrastructuur in de studieperimeter.

Alternatief 0

De vergrijzing van de bevolking gekoppeld aan de komst van jonge kinderen, zal de druk op de zorgvoorzieningen in het gebied verhogen.

De ontwikkeling van de wijken in het kader van de RPA's zal voldoende voorzieningen genereren om de toenemende vraag verbonden aan de nieuwe woningen op te vangen.

Referentiebalans: uitdagingen en opportuniteiten

De wijk is eerder goed uitgerust met voorzieningen, zowel buurtvoorzieningen als grotere structuren. Het tekort aan sport-, sociale en culturele infrastructuur in het gebied is een beperkte uitdaging voor het wijkcontract. Dit aspect heeft vooral te maken met de uitdagingen sociale cohesie en levenskwaliteit in het studiegebied.

Lokale voorzieningen zoals een kringloopwinkel, een repair café, een babytheek, enz. zouden goed zijn voor de wijk gezien het bestaande en toekomstige publiek, het gebrek aan sociale cohesie en de visie van een wijk in transitie.

Leefomgeving

Groene ruimten

Analysemethode

Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters:

- Dekking van het grondgebied door groene ruimten, volgens de criteria van het GPDO: een gebied is goed gedekt door groene ruimten als de inwoners er toegang toe hebben binnen een perimeter van 200 m rond groene ruimten van minder dan 1 ha en 400 m voor groene ruimten van meer dan 1 ha.
- Diversiteit van de groene ruimten qua grootte en type inrichtingen (recreatief, sport, ludiek, ...)
- Kwaliteit van de voorzieningen, zichtbaarheid, verlichting, staat van onderhoud
- Netheid
- Veiligheid

Bronnen

Diagnose van het DWC (PTA-JAVA, 2023)

Perspective : GPDO (2018)

Leefmilieu Brussel: Natuurplan (2016)

geodata.environnement.brussels (voor het publiek toegankelijke groene ruimten, gebieden met een tekort ...)

Diagnose

- In 2022 maakte Leefmilieu Brussel de lijst op van alle voor het publiek toegankelijke ruimten in Brussel. Voor het studiegebied en zijn directe omgeving staan op deze lijst:
 - ° het park naast het gemeentehuis (voor en achter, waaronder de Hoedemaekerssquare): grasvelden en bomen, enkele zitplaatsen en verlichting, een speelplein en een hondenweide.
 - ° de Onthaalsquare: grasveld, bomen en bloemperk in het midden, geen meubilair behalve de bushalte en de vuilnisbakken aan de Haachtsesteenweg en enkele fietsbogen.
 - ° de Onthaalsquare daar recht tegenover (tegenover de school Clair Vivre, tussen de Onze-Lieve-Vrouwlaan, de Edouard De Knoopstraat en de Lindestraat): aan de noordelijke punt werd recent een speelplein aangelegd met houtspaanders. Er staan ook glasbollen, een kledingcontainer en een oliobox. Er zijn geen zitbanken voor de begeleiders van de kinderen. Op de rest van het plein worden werken uitgevoerd voor de aanleg van een openluchtparking.
 - ° de kleine square op de hoek van de De Brandtstraat en de Consciencelaan: een speelplein met een bank en sorteervuilnisbakken.
- Dankzij deze bestaande ruimten heeft slechts 12% van het gebied een tekort aan openbare groene ruimten (de Jan Van Ruusbroeckstraat, de Pater Damiaanstraat, het noorden en zuiden van de Consciencelaan en de JB Bauwensstraat).
- De kwaliteit van de bestaande voor het publiek toegankelijke groene ruimten laat echter te wensen over vanwege de verouderde inrichting en het meubilair. Deze ruimten zijn niet altijd goed onderhouden en worden door de bewoners amper gebruikt omdat ze vuil zijn.
- De moestuinen langs de spoorweg worden niet als groene ruimten beschouwd omdat ze niet toegankelijk zijn voor de wijkbewoners. Toch moeten ze worden vermeld omdat ze bijdragen tot het groene karakter van dit deel van de wijk.

Alternatief 0

+

In juli 2021 selecteerde Leefmilieu Brussel een project voor een haalbaarheidsstudie over een groen lint. Dat vertrekt aan het Kurthplein en loopt richting Goede Herderpark (Vredewijk) door de De Brandtstraat (onderzochte perimeter), de Van Perckstraat en de Verdonckstraat (Vredewijk). Het project wil bijdragen tot de doelstellingen van het Waterbeheerplan en de versterking van de koelte-eilanden door de aanleg van groene straten en pleinen: verdichting van de beplanting in de groene punten en schakels, versterking van het groene netwerk door de elementen (squares, straten, bermen, ...) met elkaar te verbinden ; aanleg van blauwe punten of schakels (fontein, afvoergeulen, ...) ; uitstippeling van het parcours door een opeenvolging van bakens (punten) en lijnen (schakels).

Referentiebalans: uitdagingen en opportuniteiten

Een van de grote uitdagingen in deze al dichtbebouwde wijk is de herwaardering van de bestaande groene ruimten door die zo in te richten en te diversifiëren dat ze echte gebruiksplekken worden voor de bewoners van alle leeftijden en genders.

Leefomgeving	
Duurzame voeding	
Analysemethode	
Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters: - Aanwezigheid van individuele of gedeelde moestuinen - Aanwezigheid van gronden die zich lenen voor voedselproductie - Lokale initiatieven ter bevordering van "goed eten" - o Sensibilisering in de scholen - o Verkoop- of inzamelpunt van lokale producten - o Diverse opleidingen inzake voeding of lokale productie - o Vzw...	
Bronnen	
Diagnose van het DWC (PTA-JAVA, 2023) geodata.environnement.brussels Good Food-strategie	
Diagnose	
- Er zijn enkele moestuinen gelegen langs de spoorweg (staatseigendom beheerd door Infrabel dat kleine percelen verhuurt aan particulieren). - Er zijn geen inrichtingen met het label Good Food en ook geen kantines of restaurants die werken rond duurzame voeding.	
Alternatief 0	=
/	
Referentiebalans: uitdagingen en opportuniteiten	
Dit thema is in de perimeter vrij weinig aanwezig. Het zou kunnen worden ontwikkeld via sociaaleconomische projecten (inrichtingen, opleiding, sensibilisering ...) en/of de inrichting van groene en/of openbare ruimten (eetbare planten) of de openstelling van de bestaande moestuinen voor de wijk.	

Openbare ruimte en kwaliteit van de leefomgeving

Analysemethode

Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters:

- Veiligheidsgevoel in de openbare ruimte
- Netheid van de openbare ruimte
- Gevoel van verbondenheid met de wijk

Bronnen

Diagnose van het DWC (PTA-JAVA, 2023)

Diagnose

- Het gevoel van een echt centrum ontbreekt terwijl de wijk in het hart van de gemeente is gelegen en de link vormt tussen Hoog en Laag Evere. Het voorplein van de Onze-Lieve-Vrouwkerk wordt het meest beschouwd als 'centrum' van de wijk.
- Het voorplein is niet echt ingericht en kwaliteitsvol: volledig verhard, geen stadsmeubilair, ... Het is meer een zeer breed voetpad dan een echt plein in het hart van de wijk.
- De wijk heeft geen echte openbare ruimten maar eerder pleintjes met wegen, ingericht als restruimten van de mobiliteit of voor gebruik door horeca en niet als echte, kwaliteitsvolle openbare ruimten die de bewoners echt kunnen gebruiken.
- De auto neemt in de openbare ruimte veel plaats in: de wegen zijn breed en veel ruimte wordt ingenomen voor het parkeren. Enkele openbare ruimten zijn uitsluitend bestemd voor parkeren terwijl er geen kwaliteitsvolle openbare ruimten zijn die de bewoners echt kunnen gebruiken.
- Ook de netheid en het afvalbeheer kwamen tijdens de ontmoetingen met de bewoners regelmatig naar voor als problematisch.
- De wijk beschikt over één speelplein, namelijk de driehoek op de hoek van de Consciencelaan en de De Brandtstraat waar werken worden uitgevoerd. Aan de rand van de perimeter liggen nog 3 andere speelpleinen (bij de Hoedemaekersfontein, de nieuwe ruimte op de driehoek Linde-Onze-Lieve-Vrouw-De Knoop en in de Hertogswegel). De aanwezigheid van deze speelpleinen is positief, maar de kwaliteit, het onderhoud en het ludieke belang laten soms te wensen over.
- De gebrekkige inrichting van de openbare ruimte in de wijk heeft een negatieve impact op de sociale cohesie.

Alternatief 0

=

/

Referentiebalans: uitdagingen en opportuniteiten

Het wijkcontract zou bijzondere aandacht moeten besteden aan de omvorming van de openbare ruimte tot gebruiksplekken door en voor de bewoners, door gevarieerde en kwaliteitsvolle infrastructuur en inrichtingen aan te bieden. In het algemeen moeten de openbare ruimten gezelliger worden. De heraanleg van bepaalde speelpleinen en het creëren van ludieke vormen in de openbare ruimte lijkt relevant gezien het demografische profiel van de wijk (bijvoorbeeld tussen de speelpleinen, gelinkt aan de scholen en crèches ...). Ook actieve vrijetijdsruimten, ontmoetingsruimten voor ouderen en alle generaties moeten worden ontwikkeld. De verschillende projecten moeten de openbare ruimte activeren om de leefomgeving, de sociale cohesie in de wijk en de ontmoetingen tussen de gebruikers van de wijk en de buurtbewoners te verbeteren.

Symbolische richtpunten en stedelijk landschap

Analysemethode

Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters:

- Staat en herwaardering van de bestaande erfgoedelementen (gebouwen of landschappen)
- Integratie van kunst in de openbare ruimten
- Type stadsmeubilair
- Markante elementen van het landschap (die de leesbaarheid van de ruimte verbeteren zodat de gebruikers zich beter kunnen oriënteren)
- Bij de inrichting rekening houden met de natuurlijke en landschappelijke ruggengraat
- Coherentie met de omgevende bebouwing: qua hoogte, bouwvolume, ...

Bronnen

Diagnose van het DWC (PTA-JAVA, 2023)

Inventaris van het erfgoed

Perspective : GPDO (2018)

MobiGis – Kunstpatrimonium gewestwegen

Diagnose

- het modernistische gebouw op de hoek van de Onze-Lieve-Vrouwlaan en de Vanden Bosschestraat is beschermd en heeft een beschermzone die het tegenoverliggende kruispunt beslaat
- Een notelaar (in het huizenblok Desmet/Onze-Lieve-Vrouw/Conscience/Vanden Bossche) en een linde (in het park van het gemeentehuis) zijn beschermd
- Een tiental gebouwen zijn opgenomen in de inventaris van het bouwkundig erfgoed van het Gewest.
- Heel wat woningen hebben een architecturale waarde die niet erkend is (klein erfgoed: materialen, texturen, organisatie van de gevel, metselverband van de gevel ...).
- De wijk ontleent haar identiteit enigszins aan de homogeniteit van de bebouwing: dezelfde architecturale kenmerken, dezelfde bouwprofielen, hetzelfde residentiële aspect van de gebouwen.
- Er bestaat ook een gevoel van verbondenheid en erkenning van de wijk als entiteit, maar zonder eigen identiteit. Vooral de ouderen hebben het gevoel dat ze in het centrum van de gemeente wonen. Enkele elementen accentueren dat gevoel (centraal gemeentehuis, historische hoeve, cafés, scholen, moestuinen, netwerk van lanen...) zonder dat een openbare ruimte die rol vervult (het voorplein van de kerk is een weinig aantrekkelijke openbare ruimte zonder uitrustingen). De indruk om in een echt 'centrum' van de gemeente te wonen, met een eigen identiteit, ontbreekt dus.
- De spoorweg en de Leopold III-laan in het westen vormen een fysieke en mentale barrière.

Alternatief 0

=

/

Referentiebalans: uitdagingen en opportuniteiten

De wijk een eigen identiteit geven is een interessante basis voor de projecten van het DWC. Het imago van 'centrum van de gemeente' moet onder meer worden ontwikkeld door de openbare en groene ruimten te herwaarderen.

Leefmilieu
Watercyclus en blauw netwerk

Analysemethode

Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters:

- Bodemondoorlatendheid: niveau van de ondoorlatendheid
- Beheer van het regenwater: beperking van de lozingen in de riool, lozing van hemelwater in het natuurlijke milieu, landschappelijke integratie van de inrichtingen, infiltratiepotentieel
- Overstromingsrisico
- Blauw netwerk: aanwezigheid van het blauwe netwerk of aanwezigheid van water binnen de perimeter (geulen, pedagogische vijvers, hydrografisch netwerk, enz.), kwaliteit van de inrichtingen
- Vermindering van de waterbehoeften: opvang en hergebruik van regenwater
- Beheer van het afvalwater

Bronnen

Diagnose van het DWC (PTA-JAVA, 2023)
Leefmilieu Brussel: Waterbeheerplan (2016)
geodata.environnement.brussels

Diagnose

- De verhouding ondoorlatende oppervlakken in de wijk is hoog: de wegen zijn verhard (steenwegen, parkeerplaatsen en voetpaden van asfalt of opgevoegde tegels, behalve de boomspiegels) en vertegenwoordigen 30% van de oppervlakte van de perimeter; de huizenblokken zijn over hun hele omtrek en voor een deel ook op de binnenterreinen bebouwd - de bebouwing vertegenwoordigt 40% van de oppervlakte van de perimeter: een deel van de niet-bebouwde binnenterreinen van huizenblokken is verhard (speelplaatsen van scholen, parkeerplaatsen...). Meer dan 75% van de oppervlakte van het gebied is dus ondoorlatend.
- In de gemeente liggen de meeste zones met een overstromingsrisico in het lage deel, meer in het noorden dan de bestudeerde perimeter.
- Het rioleringsnet vervoert het grootste deel van het hemelwater dat afkomstig is van de ondoorlatende oppervlakken (daken, parkings, wegen ...) volgens het "alles in de riool"-principe. Die situatie is problematisch. Het netwerk kan verzadigd geraken en bij slecht weer kunnen deze lager gelegen delen van de gemeente overstromen.
- Omdat de meeste gebouwen dateren van vóór de jaren 60 zijn ze waarschijnlijk niet uitgerust met systemen om het regenwater te verzamelen, te recupereren of te gebruiken.
- Binnen de perimeter liggen geen vijvers of andere bovengrondse wateren en de grondwaterlaag ligt vrij diep (10 à 16m).

Alternatief 0

=

/

Referentiebalans: uitdagingen en opportuniteiten
--

De wijk is grotendeels verhard en ligt onmiddellijk stroomopwaarts van overstromingsgebieden. Ontharding is dus een belangrijke uitdaging voor het wijkcontract. De ruimte voor de auto binnen de perimeter moet worden herbekeken. De wijk heeft immers een tekort aan natuurlijke ruimten. Er moeten meer ruimtes worden gecreëerd met een levende bodem, maar ook het waterbeheer moet worden verbeterd op de hele site.

Heel wat gebouwen in de wijk zijn voorzien van platte daken (~1/3). Die kunnen de weg openen naar een meer natuurlijk gebruik van het water, bijvoorbeeld als ze worden vergroend of als ze de buffering en verzameling van het regenwater mogelijk maken voor hergebruik.

Leefmilieu

Klimaatverandering en veerkracht

Analysemethode

Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters:

- Aanwezigheid van bomen of andere planten op en buiten de openbare weg
- Ligging ten aanzien van warmte-eilanden (algemene ligging + koelte-elementen)
- Aanwezigheid van water in de wijk (vijvers, fontein, ...)
- Aanwezigheid van groendaken
- Schaduwworming: bezonning of natuurlijke schaduw in de openbare buitenruimten
- Negatieve effecten van de wind of de schaduw, onder meer als gevolg van de hoogte en de organisatie van de gebouwen

Bronnen

Diagnose van het DWC (PTA-JAVA, 2023)
geodata.environnement.brussels

Diagnose

- In de wijk staan ongeveer 400 bomen langs de openbare weg. Ze staan op nagenoeg alle wegen, behalve in de Kurthstraat, de De Boeckstraat, de Houtmeyersstraat en de Desmethstraat. Deze bomen zijn echter erg beperkt door hun intensieve beheer en dragen uiteindelijk weinig bij tot de afkoeling van de wijk.
- In de wijk liggen heel wat privétuinen die de binnenterreinen van de huizenblokken verkoelen. Ook de moestuinen vervullen een belangrijke rol als koelte-eiland in de wijk. Wegen zonder bomen hebben meer te lijden onder het hitte-eilandeffect dan wegen met bomen. Het huizenblok Vanden Bossche-Conscience-Onze-Lieve-Vrouw lijdt het meest onder dit effect, samen met de square in de Oud-Kapellekelaan, de Onze-Lieve-Vrouwlaan en de Kurthstraat, de De Boeckstraat, de Houtmeyersstraat en de Desmethstraat.
- De grootste hitte-eilanden situeren zich tussen de grote verkeersaders van de wijk en vooral in het westen: tussen de Haachtsesteenweg, de Onze-Lieve-Vrouwlaan en de Auguste De Boeckstraat. De situatie is iets beter in het oosten van de zone, in de buurt van het park naast het gemeentehuis, op enkele binnenterreinen van huizenblokken en langs de spoorweg.
- Veel gebouwen binnen de perimeter zijn voorzien van platte daken (~1/3) die bijna volledig uit roofing bestaan. Dat gaat ten koste van het lokale microklimaat en de levenskwaliteit in de woningen.
- Binnen de perimeter liggen geen vijvers of andere bovengrondse wateren.

Alternatief 0

=

Evere heeft geen coherente totaalvisie die wordt gedragen door een klimaatplan. Ook een eco-adviseur is in de gemeente niet aanwezig.

Referentiebalans: uitdagingen en opportuniteiten

De wijk is grotendeels verhard, heeft slechts weinig groene ruimten en de bestaansonzekerheid is gemiddeld. Ze is daardoor niet erg veerkrachtig tegenover de huidige en toekomstige klimaatveranderingen. Die uitdaging zou moeten worden aangepakt door de projecten van het wijkcontract.

Analysemethode

Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters:

- Beheerstype van de ruimten (klassiek / gedifferentieerd)
- Instandhouding van de habitats: natuurlijke elementen met een hoge ecologische waarde worden behouden / geherwaardeerd (beboomde taluds, vochtige milieus ...).
- Biodiversiteit en maatregelen ten gunste van de biodiversiteit: inheemse / invasieve soorten
- Diversiteit van de milieutypes: laattijdig gemaaide zones of weides, gemengde hagen, beboste zones, vochtige zones, waterpartijen, grasperken, grasbedekking onderaan de bomen
- Plaatsing van inrichtingen die gunstig zijn voor de fauna (plantaardige afsluitingen, oversteekplaatsen voor kleine dieren, nestkasten, ...)
- Beheer van daken en van de directe omgeving van gebouwen om de biodiversiteit te bevorderen
- Boomfactor: aantal, grootte en afstand tussen de bomen
- Sensibilisering van het publiek
- Fragmentatie / barrière-effect op het netwerk
- Consolidatie van het netwerk
- Bijdrage tot het ecologische netwerk

Bronnen

Diagnose van het DWC (PTA-JAVA, 2023)
geodata.environnement.brussels

Diagnose

- De Consciencewijk is gelegen tussen het braakliggende terrein Josaphat en Haren, beide gelegen in een ontwikkelingszone of centrale zone van het Brusselse ecologische netwerk (versie 2023). De delen van het gebied die zijn gelegen langs de spoorweg die deze zones verbindt, zijn dus heel belangrijk voor dit netwerk.
- De moestuinen langs de spoorweg zijn een troef, maar het is niet bekend hoe ze worden beheerd (niet door Leefmilieu Brussel, dus geen zekerheid dat er geen pesticiden worden gebruikt ...).
- Er zijn slechts weinig groene ruimten. Bovendien worden ze intensief beheerd, wat niet gunstig is voor de biodiversiteit.
- De huizenblokken hebben ecologische waarde E, dus de laagste waarde. Alleen de huizenblokken langs de spoorweg hebben met waarden D tot C een hoge biologische waarde.
- De waargenomen soorten in de wijk zijn de huismus, de gierzwaluw, de grote gele kwikstraat, de zwarte roodstaart, de boerenzwaluw en de huiszwaluw. Ook de halsbandparkiet en de monniksparkiet werden waargenomen, evenals enkele vlinderstruiken. De gemeente Evere is in het Gewest de gemeente met de grootste evolutie van de vlinderdiversiteit.
- In de wijk staan twee opmerkelijke bomen bij het gemeentehuis. 6 opmerkelijke bomen, waarvan er één tot de 100 dikste bomen van het Gewest behoorden (in de De Knoopstraat) werden geveld.
 - In de wijk staan ongeveer 400 bomen langs de openbare weg. Ze staan op nagenoeg alle wegen, behalve in de Kurthstraat, de De Boeckstraat, de Houtmeyersstraat en de Desmethstraat. Deze bomen zijn echter erg beperkt door hun intensieve beheer en dragen weinig bij tot het ecologische netwerk. Ze werden geplant in ondergrondse bakken die hun ontwikkeling beperken.
- De huizenblokken zijn bijna volledig gesloten, wat een fysieke natuurlijke verbinding doorheen de wijk in de weg staat (er is enkel een natuurlijke verbinding voor de avifauna).

/

Referentiebalans: uitdagingen en opportuniteiten

De wijk is grotendeels verhard en dichtbebouwd. De groene ruimten zijn weinig talrijk (qua oppervlakte) en van beperkte kwaliteit en er is weinig ruimte voor de natuur. De ruimte voor de auto binnen de perimeter moet worden herbekeken. De wijk heeft immers een tekort aan natuurlijke ruimten. Ook een ander beheer van de bomen langs de openbare weg (afbraak van de ondergrondse bakken en beter onderhoud) is een hefboom om de biodiversiteit in de wijk te bevorderen. Ten slotte is de sensibilisering van de wijkbewoners tot de natuur in de stad een opportuniteit (aanpassing van het beheer van de privéruimten, vergroening van de vele platte daken (~1/3), geen gebruik van pesticiden in de moestuinen ...).

Leefmilieu	
Bodem, ondergrond	
Analysemethode	
Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters: - Bodemkwaliteit (verontreiniging, structurele kwaliteit (compactheid, stabiliteit), vastgestelde schade, biologische, chemische en fysische eigenschappen ...). - Maatregelen om nieuwe verontreiniging te voorkomen (waterbeheer, materialen) - Reliëf en beheer van bestaande en te creëren hoogteverschillen	
Bronnen	
Diagnose van het DWC (PTA-JAVA, 2023) geodata.environnement.brussels	
Diagnose	
- De wijk heeft een vrij vlak reliëf. Er is een zachte helling in noordelijke richting en een lager gelegen zone langs de spoorweg. - De inventaris van de bodemtoestand rangschikt een vijftiental privépercelen in categorie 0 (vermoeden van verontreiniging). Een twintigtal percelen zijn in onderzoek of worden als niet (of licht) verontreinigd beschouwd zonder risico's (dat is bijvoorbeeld het geval voor het perceel van het gemeentehuis). - De wijk heeft een tekort aan doorlatende gronden (meer dan 75% is ondoorlatend) en slechts heel weinig levende bodems: de ruimten met volle grond in de openbare ruimte zijn verdicht doordat ze intensief worden beheerd en gebruikt. - De tuinen op de binnenterreinen van de huizenblokken en de moestuinen hebben waarschijnlijk levende bodems.	
Alternatief 0	
/	
Referentiebalans: uitdagingen en opportuniteiten	
De uitdagingen in dit domein zijn de recuperatie van de volle grond, de verbetering van de bodemkwaliteit in de openbare ruimte maar ook de sensibilisering van de bevolking (werk in de tuinen en de privéruimten, geen gebruik van pesticiden in de moestuinen ...).	

Leefmilieu

Luchtverontreiniging

Analysemethode

Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de identificatie van de bronnen, het huidige niveau van de verontreiniging en de eventuele maatregelen die al werden genomen om deze verontreiniging te beperken:

- Aanwezigheid van zwart punt / zone met druk verkeer
- Aanwezigheid van vervuilende bedrijven of bronnen van geurhinder
- Index van de luchtkwaliteit in een gelijkaardige perimeter

Deze analyse is dus eerder kwalitatief dan kwantitatief bij gebrek aan nauwkeurige gegevens over de perimeter.

Bronnen

Diagnose van het DWC (PTA-JAVA, 2023)

IRCEL-CELINE : www.irceline.be

Leefmilieu Brussel: Energie- en Klimaatplan 2030 (2019)

Leefmilieu Brussel: <http://www.qualitedelair.brussels/>

Leefmilieu Brussel: project ExpAIR

geodata.envrionnement.brussels

www.leschercheursdair.be

Diagnose

- De Black Carbon-concentraties (indicator van verontreiniging door het wegverkeer) zijn vrij hoog tijdens de spitsuren in de wijk, vooral op de wegen die de perimeter begrenzen (Haachtsesteenweg en Lindestraat) en in de Consciencelaan en de Onze-Lieve-Vrouwlaan. De verkeersdruk en het gebrek aan groene ruimten dragen bij tot de hoge fijnstofconcentratie in de wijk.
- Voor stikstofdioxide liggen de jaargemiddelde concentraties in de wijk onder de grenswaarde die is vastgesteld door de Europese Unie. Deze waarden liggen net als in het hele Gewest echter boven de grenswaarde vastgesteld door de WHO. De grootste concentraties worden gemeten in de Onze-Lieve-Vrouwlaan en op de Haachtsesteenweg.
- Voor ozon noteert de gemeente Evere de minst problematische waarden van het Gewest (jaargemiddelden).
- De wijk is dichtbebouwd en de meeste gebouwen dateren van vóór de jaren 60. Ook de warmteproductiesystemen zijn dus waarschijnlijk verantwoordelijk voor een groot aantal verontreinigende stoffen.

Alternatief 0

=

/

Referentiebalans: uitdagingen en opportuniteiten

Luchtverontreiniging is een globale uitdaging voor Brussel die op alle mogelijke niveaus moet worden behandeld. Hoewel de situatie in de wijk niet heel problematisch is, blijft luchtverontreiniging net als elders een uitdaging die een impact heeft op de rest van het Gewest: ontwikkeling van het gebruik van de fiets en het openbaar vervoer, beperkingen voor het autogebruik (verkeer en parkeren), minder vervuilende warmteproductie, aanplanten van bomen, ...

Leefmilieu
Geluids- en trillingscomfort
Analysemethode

Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters:

- Bronnen van geluidshinder en intensiteit:
 - o Bedrijven of voorzieningen, bijvoorbeeld scholen, stedelijke industrieën ...
 - o Vervoer: zwart punt, spoorweg, openbaar vervoer...
- Elementen in de perimeter die de hinder beperken:
 - o Plaatsing en volumetrie van de gebouwen
 - o Lokalisatie van de bestemmingen naargelang hun geluidsgevoeligheid
 - o Inachtnaam van de hinder bij het ontwerp van de projecten (bouwniveau, ontwerp van openbare ruimten...)
- Stille woninggevels (<65db voor de meest blootgestelde gevels)
- Vrijwaring van de stille zones (buitenruimten)
- Trillingen van het openbaar vervoer

Bronnen

Diagnose van het DWC (PTA-JAVA, 2023)
Leefmilieu Brussel: Plan quiet.brussels (2019)
geodata.envrionnement.brussels

Diagnose

- In de perimeter zijn er verschillende bronnen van geluidshinder:

- ° Spoorwegverkeer: de spoorlijn strekt zich uit in het oosten van de zone en genereert geluidshinder langs de hele perimeter. Deze hinder is voor een deel te wijten aan het gebrek aan bouwfront en fysieke obstakels.
- ° Wegverkeer: de grootste geluidshinder doet zich voor op de grote verkeersaders zoals de Conscienceaan en de Onze-Lieve-Vrouwlaan, de Haachtsesteenweg en de Lindestraat, maar ook in de Kurthstraat en de De Boeckstraat in het zuiden van de perimeter.
- ° Luchtverkeer: Evere ligt niet ver van de luchthaven van Zaventem en dus onder de belangrijkste vliegroutes. Vliegroute 11 loopt over de hele lengte van de wijk waardoor die in de zone ligt die de tweede grootste impact ondergaat in het Gewest.

De combinatie van deze drie bronnen van geluidshinder maakt van de Consciencewijk een zeer lawaaiig gebied in het Brussels Gewest. De zones ten oosten van de Conscienceaan worden nog meer getroffen vanwege het geluid op de binnenterreinen van de huizenblokken.

Alternatief 0

- Het plan quiet.brussels, (28/02/19) wil akoestische comfortzones of Q-zones realiseren, onder meer op het kruispunt van de Hendrik Conscienceaan en de Oud-Kapellekelaan.

- De gemeente Evere heeft slechts weinig inbreng in de nationale en gewestelijke onderhandelingen over de geluidshinder van het luchtverkeer, maar reikt wel isolatiepremies uit. Ze schaaft zich achter het initiatief "Bruxelles Air Libre" dat de strijd aanbindt tegen de geluidshinder van overvliegende vliegtuigen.

- De uitwerking van het plan Good Move zou ook het verkeersgeluid in de wijk verlagen (een 'wijkverzamelweg' wordt een "auto-wijkweg). Er zijn echter nog geen maatregelen gepland om het verkeer te verminderen.

Referentiebalans: uitdagingen en opportuniteiten
--

De vermindering van de geluidshinder gegenereerd door het wegverkeer is een reële uitdaging voor de wijk. De herwaardering van de openbare ruimten en de ontwikkeling van groene ruimten moeten worden gecombineerd met de ontwikkeling van akoestische comfortzones.

Leefmilieu
Energie
Analysemethode

Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters:

- Verhouding gebouwen met een laag energieverbruik (bouwjaar)
- Gebruik / productie van hernieuwbare energiebronnen
- Warmtecomfort van de woningen:

Bronnen

Diagnose van het DWC (PTA-JAVA, 2023)

Leefmilieu Brussel: Energie- en Klimaatplan 2030 (2019)

Dossier "Milieu en Energie" (BISA, <https://ibsa.brussels/themes/environnement-et-energie> 2020)

Register van de EPB-certificaten

Diagnose

- Het gebouwd erfgoed in de Consciencewijk bestaat vooral uit bakstenen woningen die dateren uit de periode 1940-1960. Dat heeft een invloed op de energieprestaties van de gebouwen. Daarbij komt dat heel wat gezinnen al heel lang in de wijk wonen en dat veel bewoners hun woning huren. Deze indicatoren zijn eerder nadelig voor de isolatie/energie renovatie van de bestaande woningen.

Uit de enkele EPB-certificaten die werden gerealiseerd in de wijk blijkt dat de prestaties het niveau D niet overschrijden en eerder rond de niveaus E tot G liggen. Voor de gebouwen die niet over een certificaat beschikken, kunnen we de energieprestaties ramen op basis van de bouwperiode. Voor de wijk resulteert dat in een gemiddelde energieklasse G (minstens 320 kWh/m².jaar).

- Heel wat gebouwen in de perimeter zijn voorzien van platte daken (~1/3) die kunnen worden geïsoleerd en worden voorzien van fotovoltaïsche panelen.

Alternatief 0

=

Referentiebalans: uitdagingen en opportuniteiten
--

Renovatie is een uitdaging voor alle gebouwen van de wijk: in het licht van het gewestelijke en hogere beleid zou de wijk tegen 2050 moeten evolueren naar gemiddeld EPB-klasse C (~100 kWh/m².jaar) dankzij dak- en gevelisolatie, performante verwarmingssystemen ... Sensibilisering van de eigenaars tot de toekomstige verplichtingen maar ook de bestaande steunmechanismen, is een uitdaging van het DWC.

Leefmilieu

Hulpbronnen

Analysemethode

Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters:

- Circulaire economie
- Afvalbeheer:
 - o Afvalpreventie
 - o Afvalvermindering
 - o Nuttige toepassing van organische afvalstoffen (compost ...)
 - o Sorteren (aanmoedigen)
- Reparatie, behoud van de structuren en de bestaande bebouwing, hergebruik of recyclage van materialen of gebruik van duurzame materialen

Bronnen

Diagnose van het DWC (PTA-JAVA, 2023)
GPCE (2016)

Diagnose

- Het grootste deel van de afvalberg bestaat uit huishoudelijk afval. In de typologie van de wijk beheert elk huishouden zijn afval individueel (wekelijkse ophaling door Net Brussel).
- Er zijn enkele inzamelpunten voor wit en gekleurd glas en een inzamelpunt voor kleding en olie.
- Groot huisvuil wordt in of in de directe omgeving van de wijk niet opgehaald. In de wijk ontbreekt het aan een wijkcompostpark, een repair café of elk ander initiatief voor upcycling of sensibilisering tot hergebruik, de vermindering van de afvalberg, enz.
- Sommige wijkbewoners gaven tijdens de ontmoetingen aan dat de openbare ruimten vaak vuil zijn.

Alternatief 0

=

/

Referentiebalans: uitdagingen en opportuniteiten

Dit thema moet worden beschouwd in alle projecten, of die nu te maken hebben met bebouwing, interactie tussen bedrijven, verenigingen, projectoproepen, enz. Voorzieningen zoals een kringloopwinkel, een repair café, een babytheek, een velotheek, enz. mogen gezien de bestaande en toekomstige bewoners, het gebrek aan sociale cohesie en de visie van een 'wijk in transitie' niet ontbreken in de wijk.

Mobiliteit

Bereikbaarheid met het openbaar vervoer

Analysemethode

Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters:

- Bereikbaarheid met het OV weerhouden in de GSV
- Type openbaar vervoer in de perimeter (licht / zwaar, bovengronds, eigen baan...)
- Comfort van de openbaarvervoershaltes:
 - o Overdekte plaatsen,
 - o Met bank of zitje
 - o Bereikbaar via een doorgang voor voetgangers (in voorkomend geval)
 - o Bereikbaar voor PBM
 - o Theoretische reizigersinformatie: plan van het net, dienstregeling
 - o Reizigersinformatie in realtime
 - o Met vuilnisbak
 - o Met voldoende verlichting
- Veilige doorgang, de plaats van de halte en de directe omgeving

Bronnen

Diagnose van het DWC (PTA-JAVA, 2023)

GSV: kaart van titel VIII (bijgewerkte versie beschikbaar op BruGIS)

MIVB

Diagnose

- In en in de buurt van de perimeter is het busaanbod zeer behoorlijk. De Haachtsesteenweg wordt bediend door acht buslijnen van De Lijn en de bushaltes zijn vanuit de Consciencewijk te voet bereikbaar. Binnen de perimeter lopen de buslijnen 45, 64, 65 en 66 van de MIVB.
- Niet ver van de perimeter liggen 2 NMBS-stations. Het station Bordet, op 650 meter, ligt op de kruising van de Haachtsesteenweg en de Jules Bordetlaan. Het dichtstbijzijnde station is dat van Evere, op slechts 100 meter ten zuiden van de perimeter. Dit station bedient 4 verschillende S-treinen.

Alternatief 0

+

De toekomstige metrolijn 3 tussen Haren en Albert zou het komende decennium de wijk verbinden met het stadscentrum en andere Brusselse wijken.

Referentiebalans: uitdagingen en opportuniteiten

De wijk wordt eerder goed bediend voor wat de lokale bestemmingen betreft (buurtstad) en de projecten van de MIVB zullen zorgen voor betere verbindingen met het stadscentrum. Dit zal een invloed hebben op de toegankelijkheid en dus de aantrekkelijkheid van de wijk.

Mobiliteit

Gemotoriseerd verkeer

Analysemethode

Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters:

- Zwart verkeerspunt / verkeersgenererende polen en eventuele oplossingen voor het beheer van het verkeer:
 - o kiss-and-ridezones
 - o Snelheidsbeperkingen
 - o Beheerssystemen voor het verkeer (verkeerslichten, rotondes, Berlijnse kussens, verkeersplateaus,...)
- Veiligheid:
 - o Veiligheid in de directe omgeving van de belangrijkste verkeersgenererende polen
 - o Snelheidsbeperkingen in de perimeter
 - o Verhouding woningen met rechtstreekse toegang tot een rustige verkeerszone
- Ongevallenonderzoek
- Verzadigingsgraad van de parkeerplaatsen op de openbare weg
- Staat van de parkeerplaatsen buiten de openbare weg: aantal parkeerplaatsen, bezettingsgraad, naleving van titel VIII van de GSV ...
- Leveringen

Bronnen

Diagnose van het DWC (PTA-JAVA, 2023)
MobiGis

Diagnose

- Sinds 1 januari 2021 zijn alle straten van de perimeter zone 30. De wegen in de wijk zijn echter breed, wat niet bevorderlijk is voor het respecteren van de snelheidsbeperkingen.
- De autodruk is bijzonder groot in de G. Kurthstraat (tussen het station van Evere en de Hendrik Consciencelaan). De Consciencelaan wordt doorkruist door doorgaand verkeer dat vanuit de Leopold III-laan naar de Lambermontlaan rijdt.
- De gemeente Evere koos voor 3 soorten parkeerzones op haar grondgebied. De oranje zones (betalend) voldoen aan de vraag van de lokale handelaars die het parkeeraanbod en de rotatiegraad in de buurt van de handelszones willen verhogen. De groene zones (betalend, behoudens vrijstellingskaart) werden aangelegd om te vermijden dat het parkeren zich van de oranje zone uitbreidt tot de woonzones. De blauwe zones werden ingevoerd om de parkeerplaatsen in de residentiële wijken voor te behouden voor de buurtbewoners.
- De bezettingsgraad van de parkeerplaatsen in de wijk is overdag vrij laag. 's Nachts neemt ze echter toe en zijn bepaalde delen verzadigd of oververzadigd.
- De motorisatiegraad in de wijk bedraagt iets meer dan 0,6 auto's per huishouden.
- Het wegennet wordt sterk gedomineerd door de auto die veel plaats inneemt in de openbare ruimte. Zowel het wegprofiel als de parkeerruimte zijn in alle straten van de perimeter afgestemd op het autoverkeer. Enkele openbare ruimten zijn uitsluitend bestemd voor parkeren terwijl kwaliteitsvolle open ruimten ontbreken in de wijk.

Alternatief 0

=

Door de uitvoering van het plan Good Move zou de wijk op termijn meer autoluw worden, maar dat is vandaag nog niet aan de orde voor de wijk.

Referentiebalans: uitdagingen en opportuniteiten

Er zouden al inrichtingen kunnen worden doorgevoerd in de zin van het Gewestelijke Mobiliteitsplan. Een van de uitdagingen is bijvoorbeeld de vermindering van het doorgaand verkeer in de Hendrik Consciencelaan.

Ook de recuperatie van de openbare ruimte om de kwaliteit van de leefomgeving en de stedelijke veerkracht te verbeteren, is een uitdaging voor de wijk.

Mobiliteit
Fiets
Analysemethode

Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters:

- Realisatie van GFR's
- Afbakening
- Kwaliteit van de fietspaden
- Afwezigheid van barrières of omwegen, aanwezigheid van binnenwegen
- Specifieke beheerssystemen voor het fietsverkeer (verkeerslichten, rotonde, plateaus, ...)

en anderzijds de kwaliteit van het fietsparkeren:

- Op de openbare weg, kort- en langdurend parkeren:
 - o Aanwezigheid van parkeerplaatsen voor kortdurend parkeren in de buurt van de activiteitenplaatsen, de openbaarvervoershalses.
 - o Voldoende aantal plaatsen
 - o Aanwezigheid van beveiligde fietsparkeerplaatsen voor langdurig parkeren (fietsboxen) om het tekort aan fietsparkeerplaatsen in de gebouwen op te vangen
 - o Aanwezigheid in de perimeter of in de buurt van een perimeter van een reparatie- of onderhoudspunt voor fietsen
- In de gebouwen voor middellang of langdurig parkeren:
 - o fietsparking op het perceel, op maximaal 20 meter van de voetgangsingangen voor middellang parkeren en op maximaal 50 meter voor langdurig parkeren (dag/nacht);
 - o De fietsparking is makkelijk toegankelijk vanop de weg en vanuit de woning;
 - o De fietsparking is beschermt tegen weer en wind;
 - o De fietsparking ligt op een veilige, lichte plek met een sterke sociale controle;
 - o De fietsparking is 's nachts en indien nodig ook overdag voorzien van kunstlicht.

Bronnen

Diagnose van het DWC (PTA-JAVA, 2023)

Brussel Mobiliteit: Good Move (2019)

MobiGis

Diagnose

- De fietsinfrastructuur is in de perimeter beperkt: er zijn niet veel fietspaden of markeringen voor fietsers.
- Langs de spoorlijn loopt de PLUS-fietsroute. De verbinding tussen de Haachtsesteenweg en Hoog-Evere wordt voorzien in de Joseph Wautersstraat en de Godefroid Kurthstraat en op de Haachtsesteenweg zelf.
- De fietsparkeerplaatsen op de openbare weg worden veelvuldig gebruikt, onder meer voor kinderfietsen.
- Door het aandeel appartementen en de typologie van de gebouwen (rijhuizen) kunnen fietsen niet veilig worden geparkeerd (in het gebouw). Er dient opgemerkt dat heel wat gebouwen een oprit hebben, wat een troef is voor het thema (dit geldt niet voor de gebouwen in de Onze-Lieve-Vrouwlaan en de Consciencelaan).

Alternatief 0

/

Referentiebalans: uitdagingen en opportuniteiten

De ontwikkeling van fietsvoorzieningen en fietsinfrastructuur/uitrustingen (waaronder beveiligde parkeerplaatsen) voor de wijkbewoners is een uitdaging. Enkele verkeersaders zoals de Hendrik Consciencelaan beschikken over de nodige ruimte om er kwaliteitsvolle fietsvoorzieningen te installeren

om het fietsgebruik te bevorderen. Andere, meer lokale wegen kunnen worden omgevormd tot fietsstraten.

In het kader van het DWC kan ook worden nagegaan of enkele (bestaande) garageboxen (bijvoorbeeld op het binnenterrein van de huizenblokken) kunnen worden gebruikt voor de ontwikkeling van fietsparkeerplaatsen, onder meer voor de woningen in de Onze-Lieve-Vrouwlaan en de Consciencelaan waar de mogelijkheden beperkt zijn.

Mobiliteit
Voetgangers / PBM
Analysemethode

Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters:

- Comfortabel (ook op het vlak van hellingen en niveauverschillen),
- Veilig
- Eventuele omwegen of binnenwegen
- Zonder obstakels.

Maar ook gevaarlijke kruispunten, zwarte punten en barrière-effecten van bepaalde wegen of spoorweginfrastructuren.

Bronnen

Diagnose van het DWC (PTA-JAVA, 2023)

Brussel Mobiliteit: Good Move (2019)

MobiGis

Diagnose

Heel wat voetpaden in de wijk zijn smal. Ze verkeren in het algemeen in goede staat, behalve tegenover de moestuinen langs de spoorweg waar ze nagenoeg onbestaande zijn.

Alternatief 0

=

/

Referentiebalans: uitdagingen en opportuniteiten
--

De voetgangerstrajecten in de perimeter zijn voor verbetering vatbaar (breedte, comfort, punctueel in slechte staat). De verplaatsingen voor PBM moeten in de hele wijk worden verbeterd, vooral gezien het toekomstige bevolkingsprofiel (ouderen en ouders met kinderen/kinderwagens ...). De gemengdheid in de wijk spreekt in het voordeel van een 'autoluwe' en duurzame buurtstad.

Mobiliteit
Alternatieven voor de auto

Analysemethode

Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters:

- Aantal en ruimtelijke dekking van de autodeelplaatsen
- Alternatieve voorstellen:
 - o Fietsverhuursystemen met zelfbediening
 - o Andere alternatieven (steps, scooters)
 - o Kwaliteit van de infrastructuur voor voetgangers en fietsers (zie vorige criteria)
- Sensibiliseringsacties

Bronnen

Diagnose van het DWC (PTA-JAVA, 2023)
Brussel Mobiliteit: Plan Good Move (2019)
MobiGis

Diagnose

De studieperimeter omvat 3 Villo!-stations, een Cambio-station en een laadpaal voor elektrische wagens.

Alternatief 0

=

/

Referentiebalans: uitdagingen en opportuniteiten
--

In het kader van een globaal beleid zouden er mobiliteitsdiensten moeten worden ontwikkeld om de modal shift te bevorderen en het autogebruik te verminderen.

Conclusie

Als samenvatting van deze meer gedetailleerde analyse kunnen de volgende transversale uitdagingen worden geïdentificeerd voor het gebied:

- Voor de openbare ruimte:
 - o De wijk is dichtbebouwd en in een deel ervan ontbreekt het aan voor het publiek toegankelijke groene ruimten. De herwaardering van de bestaande openbare groene ruimten (die van geringe kwaliteit zijn en daardoor weinig worden gebruikt) is een uitdaging. De milieuaspecten kunnen worden aangepakt (waterbeheer, levende bodem, bevordering van de biodiversiteit ...), maar ook de doelpublieken kunnen worden gediversifieerd. Waar mogelijk moet de ontwikkeling van nieuwe, gezellige wijkruimten met veel groen worden bevorderd (speelplaatsen van scholen die worden opengesteld in het weekend, heraanleg van pleintjes ...).
 - o Ook de ontwikkeling van een eigen identiteit en een 'erkenning' van het centrum van de wijk is een uitdaging. Projecten in die zin kunnen bijvoorbeeld focussen op de kerk, de architecturale identiteit, de moestuinen ... Als een echte ontmoetingsplaats wordt ontwikkeld (met stadsmeubilair, groen, een plek die zin geeft om er langer te blijven) zou het gebied niet meer louter worden beschouwd als een scharnierpunt tussen Hoog en Laag Evere. Belangrijk is dat de wijk en haar identiteit worden afgestemd op de toekomstige programmatie in de buurt (RPA's).
 - o De plaats van de auto in de perimeter moet worden herbekeken, niet alleen met het oog op sociale doelstellingen en sociale cohesie, maar ook om de stedelijke veerkracht van de wijk te verhogen en het comfort en de kwaliteit van de leefomgeving van een kwetsbaar publiek (ouderen en kinderen die meer gevoelig zijn voor het hiteilandeffect) te verbeteren. In een wijk met weinig openbare ruimten (behalve de wegen) die bovendien ook weinig kwaliteitsvol zijn, is de plaats voor de auto (verkeer en parkeren) een uitdaging die kan worden aangepakt via het wijkcontract. De wijk wordt immers goed bediend door het openbaar vervoer en ligt op de kruising van 2 gewestelijke fietsroutes. De vermindering van het wegverkeer heeft ook een positieve impact op de veiligheid, de geluidshinder en de luchtkwaliteit en betekent dus een aanzienlijke verbetering van de leefomgeving van de bewoners.
 - o Ontharding en de ontwikkeling van een reëel, geïntegreerd ecologisch netwerk (bodem, water, biodiversiteit zijn essentieel voor de veerkracht van de wijk).
- Voor de privéruimten: de bevolking moet worden gesensibiliseerd tot de milieuaspecten, haar kwetsbaarheid, de stedelijke veerkracht en haar vermogen om dingen te veranderen. Heel wat privéruimten kunnen worden gebruikt om de geïdentificeerde uitdagingen in de wijk aan te pakken: isolatie en renovatie van de technieken van oudere gebouwen, verbetering van de biodiversiteit en het bodembeheer in de privétuinen, vergroening van platte daken, opvang en hergebruik van het regenwater, verandering van de mobiliteitsgewoonten ... zijn hefboomen die een collectieve impact kunnen genereren.
- Voor de socioculturele voorzieningen:
 - o Een belangrijke uitdaging voor de Consciencewijk is de opvang van jonge kinderen (crèche of onthaalouder). De wijk kampt al met een tekort aan opvangplaatsen en de druk zal de komende jaren alleen maar toenemen. Er wordt een stijging verwacht van het aantal kinderen in de wijk en dus ook van de vraag naar plaatsen in crèches en scholen.
 - o De wijk heeft ook een tekort aan collectieve voorzieningen. Behalve de polyvalente zaal van de school, zijn er geen sport-, culturele of verenigingsinfrastructuren. Dat probleem

werd vaak aangehaald tijdens de ontmoetingen met de bewoners. Het gebrek aan beschikbare ruimte verklaart ook de beperkte aanwezigheid/activiteiten van verenigingen in de wijk. Het studiegebied heeft nood aan collectieve voorzieningen om de sociale cohesie en de levenskwaliteit van de bewoners te verbeteren. Er bestaan al initiatieven, maar die moeten worden geconsolideerd en verder worden uitgewerkt. Bovendien moeten ze een publiek van verschillende generaties en culturen kunnen bereiken. Transitievoorzieningen zoals een babytheek, een kringloopwinkel, een repair café, een velotheek, enz. zijn relevant in het licht van de lokale en globale uitdagingen.

- Voor de woningen:

- Door de al hoge dichtheid en de schaarse percelen die nog kunnen worden bebouwd, gekoppeld aan de noodzakelijke ecologische transitie, is renovatie van de gebouwen/woningen (waarvan wordt vermoed dat ze worden verwaarloosd) meer aangewezen dan nieuwbouw (zie gewestelijk (en hoger) beleid inzake duurzaamheid, GemOP, ...). In de braakliggende terreinen kunnen wel enkele woningen worden gebouwd die specifiek beantwoorden aan de noden van de wijk, maar het accent moet eerder liggen op de verbetering van de levenskwaliteit van de wijkbewoners met betere groene en open ruimten en een meer verscheiden aanbod aan voorzieningen in de perimeter.
- De uitdaging bestaat erin om het bestaande woningpark te diversifiëren zodat er zich gezinnen met kinderen kunnen komen vestigen (middelgrote en grote woningen) en ook het lokale publiek wordt gediversifieerd. Het aandeel eigenaars dat in hun woning woont is vrij laag. Er zouden dus oplossingen moeten worden ontwikkeld die het aankopen van een woning mogelijk maken.
- Behalve de ontwikkeling van nieuwe woningen is ook de renovatie van de bestaande woningen een belangrijke uitdaging, niet alleen in het kader van een duurzame visie op de stad maar ook om het wooncomfort en de stedelijke veerkracht te verbeteren.

FASE 2:

Analyse van de milieueffecten van het
ontwerpprogramma van het DWC

INLEIDING VAN DE METHODOLOGIE

1. Iteratief proces

De tweede fase van het MER werd gerealiseerd volgens het hierna volgende proces:

- Vóór de uitwerking van het ontwerpprogramma kwamen het studiebureau van het MER en het studiebureau belast met de opmaak van het programma samen tijdens een werkvergadering om de conclusies van de referentiebalans van het MER te bespreken. Het bureau van het programma kon zo in zijn ontwerpprogramma de grote milieu-uitdagingen en de opportuniteiten opnemen.
- Het ontwerpprogramma werd onderworpen aan een algemene analyse volgens de milieucriteria die werden bepaald in fase 1.

De milieueffecten van het ontwerpprogramma worden geanalyseerd per thema en per criterium dat is bepaald in fase 1, naargelang het effect (positief, neutraal of negatief), het bereik (globaal of beperkt) en de duur (permanent of tijdelijk, omkeerbaar of onomkeerbaar). Voor elk criterium:

- gaan we na of de grote uitdagingen van de referentiebalans in aanmerking werden genomen
- benadrukken we de aandachtspunten of de eventuele negatieve effecten van het ontwerpprogramma
- formuleren we aanbevelingen om de positieve effecten van het project te versterken en de negatieve effecten te verzachten. Deze aanbevelingen kunnen later in aanmerking worden genomen bij de redactie van de bestekken voor de operationele fase van het DWC.

De opmerkingen en aanbevelingen die tijdens de analyse werden geformuleerd, werden rechtstreeks opgenomen in de projectfiches. Dit deel van het MER beperkt zich dus tot de analyse van de impact van het ontwerpprogramma zoals het wordt voorgesteld na deze etappes.

2. Methode van de effectenanalyse

In het eerste deel van dit document zullen we nagaan of het ontwerpprogramma van het DWC in overeenstemming is met de geldende plannen en programma's die relevant worden geacht voor het gebied en de uitdagingen die werden bepaald in fase 1.

Vervolgens zal elk project worden onderworpen aan een systematische analyse. Aan elk project werd per criterium (dat werd bepaald in fase 1 van het MER) een score toegekend volgens de effecten van het project:

+	positieve effecten
o	neutrale effecten / geen effecten
-	negatieve effecten
?	Onbekend, aandachtspunt of waakzaamheid bij het project

De tabellen achterin dit document geven een samenvatting van de effecten per project (kolommen) en per criterium (lijnen). Op overzichtelijke wijze zullen zo enerzijds de volledige effecten van een project op de verschillende criteria worden geanalyseerd en anderzijds de gekruiste impact van alle projecten

op een criterium. De laatste kolom van de tabel bevat een globale raming van de impact van het ontwerpprogramma: verschillende projecten met een zelfs beperkte positieve impact op een criterium kunnen bijvoorbeeld een grote negatieve impact van een project tegengaan, maar verschillende projecten met een zeer beperkte positieve zullen uiteindelijk bijna geen impact hebben op een ander criterium.

Om de leesbaarheid te bevorderen, gebruiken we dezelfde kleurcode als in fase 1.

critères		Blanc de référence																												CCL des incidences	
		1.1A	1.1B	1.3A	1.3B	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3A	2.3B	2.4A	2.4B	2.4C	2.4D	2.4E	2.4F	2.4G	2.4H	3.1	3.2A	3.2B	3.2C	3.2D	3.2E	3.2F	3.2G	3.2H	3.2I		
Impact de l'habitat individuel		-	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+	0	+	0	0	0	0	0	?	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Impact de l'habitat collectif		+	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+	+	0	+	+	0	0	0	+	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Impact de l'habitat individuel		-	-	0	+	0	0	+	+	+	0	+	+	+	0	+	0	0	0	?	0	0	0	0	0	0	0	?	?		
Impact de l'habitat collectif		0	?	?	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	?	0	?	?	?	0	0	?	+	?		
Impact de l'habitat individuel		-	-	-	+	+	0	+	0	+	0	+	0	0	0	0	0	0	0	?	0	0	?	0	0	0	0	?	?		
Impact de l'habitat collectif		-	-	0	+	+	0	+	+	0	0	0	0	+	0	0	+	+	0	?	0	0	?	0	0	0	0	?	?		

Uittreksel uit een fictieve globale analysetabel van de effecten

Een tekst beschrijft bovendien de belangrijkste effecten per thema, met toelichting van de effecten die alle in het programma voorgestelde projecten genereren.

De grote principes van het ontwerpprogramma

Het ontwerpprogramma voorziet in totaal 16 projecten: 3 bouw/renovatieprojecten, 4 projecten voor de verbetering van de openbare ruimte en 9 sociaaleconomische projecten. Daarnaast worden 3 reserveprojecten voorgesteld. Die zullen worden uitgevoerd met de vrijgekomen budgetten mocht een van de basisprojecten niet worden gerealiseerd.

Ten slotte omvat het programma ook projecten die tegelijk met het proces worden uitgevoerd maar niet worden gefinancierd in het kader van het DWC en die eveneens beantwoorden aan de voor de wijk geïdentificeerde doelstellingen.

Bouwoperaties

Het ontwerpprogramma voorziet:

- de bouw van een multidisciplinaire ruimte op de Onthaalsquare waar sportactiviteiten kunnen worden georganiseerd. Op de verdieping worden twee polyvalente lokalen ingericht voor verenigingen en buurtbewoners evenals een horeca/receptieruimte. Ook de aangrenzende openbare ruimte zal volledig worden heraangelegd;
- de renovatie van woningen in gebouwen in de Lindestraat, met gedeelde/collectieve tuinen en een voorziening op het binnenterrein van het huizenblok die dienst doet als kantine voor de aangrenzende school en geopend is voor de verenigingen en bewoners van de wijk;
- de bouw van een verenigingshuis met ruimten voor de verenigingen op de verdieping en een voorziening voor kinderopvang op de benedenverdieping. Dit gebouw zal worden opgetrokken in de directe omgeving van het gemeentehuis met het doel om deze "burgerpool" te ontwikkelen;
- een inclusief solidair woonproject op de Haachtsesteenweg, tegelijk met het DWC ontwikkeld maar er niet door gefinancierd;
- een project dat niet wordt gefinancierd door het DWC is de aankoop van ongezonde en/of verlaten panden met het doel om ze te renoveren;
- als reserveproject de bouw van gezinswoningen in de braakliggende terreinen op het Kurthplein.

Operaties in de openbare ruimte

Het ontwerpprogramma voorziet:

- de heraanleg van de Hoedemaekerssquare tot een gezellig plein met een speelplein, beplante ruimten, zichtbaar waterbeheer, een tijdelijk burgercafé (sociaaleconomisch project), stadsmeubilair ... Het project verloopt in drie fasen: co-ontwerp met de bevolking, uitwerking van een inrichtingsplan en ten slotte uitvoering;
- de heraanleg van het Kurthplein tot een beplante multimodale pool volgens de principes die werden bepaald in een studie voor een landschappelijk traject doorheen de wijk (reserveproject) en met veel ruimte voor actieve mobiliteit;
- een studie over de heraanlegmogelijkheden van het voorplein van de kerk, in het hart van de wijk, en een budget voor een testfase met tijdelijke installaties;
- De herwaardering van de commerciële promenade op de assen Onze-Lieve-Vrouw en Conscience, met kleinschalige ingrepen zoals de installatie van meubilair gelinkt aan de handelszaken, signalatie, punctuele beplanting en fietsparkeerplaatsen;
- als reserveproject de uitvoering van een beplant traject door de heraanleg van de wegen die de wijk doorkruisen van noord naar zuid; de studie werd al gefinancierd en loopt momenteel.

Sociaaleconomische operaties

Het ontwerpprogramma voorziet:

- een projectoproep voor de uitbreiding van het culturele aanbod;

- de herwaardering van diversiteit in de ondernemingen (evenementen, kaart van de handelszaken...);
- ondersteuning van de ontwikkeling van het burgercafé en waterspelen op de Hoedemaekerssquare;
- projectoproep om de burens beter te leren kennen;
- ondersteuning van een bestaand burgerinitiatief voor netheid;
- promotie van duurzame voeding (workshops, animaties...);
- hulp bij renovatie en innovatie met focus op collectieve woningen
- begeleiding bij de oprichting van een energiecommunity rond de zonnepanelen op het dak van het gemeentehuis;
- visuele herwaardering van de moestuinen in de Van Ruusbroeckstraat als link tussen de Hoedemaekerssquare, het station van Evere en de toekomstige site Josaphat. Deze operatie kan worden uitgebreid tot een grondiger heraanleg van de wegen (met integratie van groen, fietsstraten, stadsmeubilair, waterbeheerselementen ...) in het kader van een reserveproject;
- een project dat niet wordt gefinancierd door het DWC en waarin Natagora de burgers tips kan geven voor de aanleg van hun tuin om de biodiversiteit te verbeteren.

ANALYSE VAN DE OVEREENSTEMMING VAN DE DOELSTELLINGEN MET DE GELDENDEN PLANNEN EN PROGRAMMA'S

Voor elk weerhouden plan/programma zullen we in de hierna volgende studie nagaan of de doelstellingen en het ontwerpprogramma van het DWC overeenstemmen met die van het plan/programma.

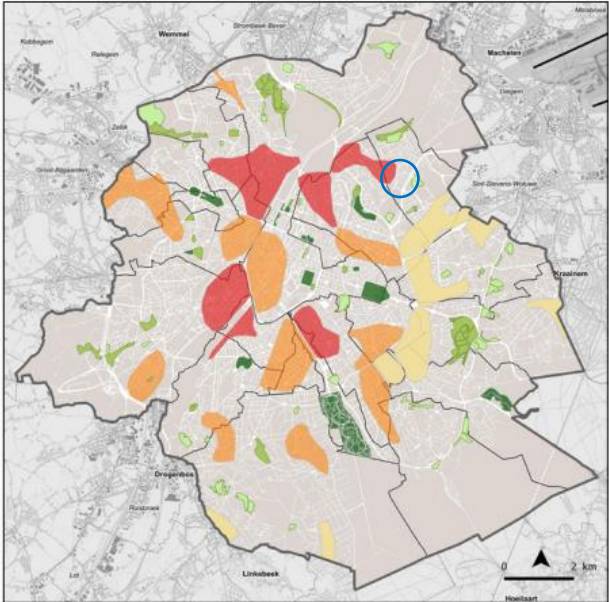
De volgende pagina's bevatten voor elk geanalyseerd Plan/Programma een fiche met een beschrijving van de aspecten/doelstellingen/maatregelen die verband houden met het DWC en een analyse van de overeenstemming van het ontwerpprogramma van het DWC met deze aspecten/doelstellingen/maatregelen.

Plannen en programma's	Relevantie voor het DWC
Internationale plannen	
Europese Strategie Duurzame Ontwikkeling (EU-SDS) - 2006	Nee, geïntegreerd in de lagere plannen
Europa 2020: strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei	Nee, geïntegreerd in de lagere plannen
Biodiversiteitsstrategie 2020 (2011)	Nee, geïntegreerd in de lagere plannen
Europese richtlijn inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde fauna en flora (Richtlijn Natura 2000) - 1992	Nee, geïntegreerd in de lagere plannen
Nationale plannen	
Federaal Plan voor Duurzame Ontwikkeling (voorontwerp FPDO) 2009-2012	Nee, geïntegreerd in de lagere plannen
Gewestelijke plannen	
Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling - 2018	Ja
Demografisch gewestelijk bestemmingsplan (demografisch GBP) - 2013	Ja
Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening - 2006	Nee, verordenend dus de projecten moeten ermee overeenstemmen
Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing (BWLKE) - 2013	Nee, verordenend + sectoren en actoren weinig relevant voor dit instrument
Plan QUIET.BRUSSELS- 2019	Ja
Gewestelijk Hulpbronnen- en Afvalbeheerplan – 2018-2023	Ja
Natuurplan - 2016	Ja
Waterbeheersplan - 2022-2027	Ja
Brussels Energie-Klimaatplan (BEKP) - 2023	Ja
Taxiplan - 2017	Nee, niet relevant in deze perimeter
Goederenplan - 2013	Nee, niet relevant in deze perimeter
Good Food-strategie - 2022	Ja
Good Soil-strategie - 2020	/
Strategie voor economische transitie "SHIFTING ECONOMY" - 2023	Ja
Gewestelijk Mobiliteitsplan "Good Move" – 2019	Ja
Gewestelijk Lichtplan	Nee, niet relevant in deze perimeter
Masterplan Fietsparkeren - 2021	Ja
Gewestelijk Parkeerbeleidsplan (GPBP) - 2013	Ja
Gemeentelijke plannen	
Bijzondere bestemmingsplannen (BBP's)	Ja, BBP's 11A en 13
Gemeentelijk Ontwikkelingsplan	Ja

Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling GPDO- 2018	
Schaal	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Relevante doelstellingen voor het DWC	
De volgende lijst bevat de ontwikkelingspijlers en de overeenstemmende strategieën waaraan het programma van het DWC moet beantwoorden: - <i>Pijler 1: het grondgebied mobiliseren om de basis van de territoriale ontwikkeling vast te leggen en nieuwe wijken te ontwikkelen:</i> • <i>Strategie 1: Vastgoedpotentieel en vastgoedreserves mobiliseren</i> • <i>Strategie 2: een beheerste verdichting voorstellen</i> • <i>Strategie 3: toekomstige beleidsdaden voor de sociale huisvesting in Brussel</i> - <i>Pijler 2: Het grondgebied mobiliseren om een aangename, duurzame en aantrekkelijke leefomgeving te ontwikkelen:</i> • <i>Strategie 1: voorzieningen als ondersteuning van het dagelijkse leven</i> • <i>Strategie 2: openbare ruimte en groenvoorzieningen als ondersteuning van de kwaliteit van de leefomgeving</i> • <i>Strategie 3: zorgen voor een beter evenwicht tussen de wijken</i> • <i>Strategie 4: het stedelijk erfgoed beschermen en in de kijker plaatsen als drager van identiteit en aantrekkelijkheid</i> • <i>Strategie 5: het natuurlijke landschap versterken</i> • <i>Strategie 6: het natuurlijke erfgoed in het Gewest beschermen en verbeteren</i> - <i>Pijler 3: Het grondgebied mobiliseren voor de ontwikkeling van de stedelijke economie</i> • <i>Strategie 3: de buurteconomie en de lokale werkgelegenheid ondersteunen</i> De studieperimeter is opgenomen in de Zone voor Stedelijke Herwaardering (ZSH), goedgekeurd in 2020. Deze ZSH beantwoordt aan het principe om hulpmaatregelen en programma's te concentreren (o.m. DWC, SVC, Stadsbeleid, renovatiepremies en premies voor de verfraaiing van de bebouwing, zone van economische uitbouw in de stad, ...) zodat gebieden in moeilijkheden kunnen profiteren van de overheidsinvesteringen. De grote wegen van de perimeter (Consciencestraat, Haachtsesteenweg, Desmethstraat en Kurthstraat) worden opgenomen als perimeter voor verfraaiing en herwaardering van het erfgoed. De Onze-Lieve-Vrouwlaan is een lokale identiteitskern. Van zuidwest tot noordoost identificeert het GPDO de Groene Wandeling en een groene verbinding langs de spoorweg, tussen de wijk en de begraafplaats van Brussel in het zuiden en het Moeraske in het noorden. Ook dient opgemerkt dat in de buurt van de site, ten noordoosten ervan, te beschermen en op te waarderen halfnatuurlijke gebieden liggen. Wat de mobiliteit betreft, wordt de perimeter doorkruist door buslijnen van de MIVB. In de onmiddellijke buurt van de perimeter ligt de grote structurerende openbaarvervoersas van de spoorlijn die erlangs loopt (Evere-Bordet). GFR's en het fiets-GEN lopen langs of doorheen de perimeter. De zone is dus een potentiële verbinding waarmee rekening moet worden gehouden bij de ontwikkeling van de fietsmobiliteit.	
Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC	
Het ontwerpprogramma van het DWC is globaal gezien coherent met de doelstellingen van het GPDO en bevat geen onverenigbaarheden. Het is vooral coherent op de volgende punten: - renovatie van gebouwen waarbij wordt gestreefd naar voorbeeldigheid op het vlak van energie en van buitenruimten - productie van openbare voorzieningen (gemengde voorziening, verenigingshuis ...)	

- multimodaal Kurthplein
- ontwikkeling van de wijkidentiteit in de Onze-Lieve-Vrouwlaan
- ontwikkeling van beplante openbare ruimten (heraanleg van de ruimte rond het gemeentehuis)
- ondersteuning van de buurteconomie en de lokale tewerkstelling (herwaardering van de handelszaken, projectoproepen...)
- autoluwe openbare ruimten ten gunste van de zachte verplaatsingswijzen (Kurthplein, moestuinpromenade)

Gewestelijk bestemmingsplan (GBP) - 2013	
Schaal	Schaal
Relevante doelstellingen voor het DWC	
De wijk is grotendeels ingedeeld in een woongebied (met residentieel karakter). De huizenblokken langs de gemeente Schaarbeek zijn gelegen in een gemengd en sterk gemengd gebied. Enkele gebieden voor voorzieningen, groengebieden en parkgebieden liggen tussen de typische woongebieden. Een lint van handelskernen omgeeft het kruispunt Onze-Lieve-Vrouw/Conscience.	
	
Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC	
De doelstellingen van het ontwerpprogramma zijn coherent met het GBP. Het wil behalve woningen immers vooral voorzieningen creëren in de huizenblokken, functies die in alle gebieden van het GBP zijn toegelaten.	

Plan QUIET.BRUSSELS – 2019	
Plan voor de preventie en bestrijding van geluidshinder en trillingen in een stedelijk milieu	
Schaal	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Relevante doelstellingen voor het DWC	
QUIET.BRUSSELS ontwikkelt een strategie die is gebaseerd op 3 visies: - QUIET.TRANSPORT: minder verkeersgeluid - QUIET.CITYLIFE: promoten van rust en kalmte bij de stadsontwikkeling - QUIET.TOGETHER: beheer van gemengdheid Deze 3 visies worden opgedeeld in 9 thema's of actiepijlers die elk 45 maatregelen omvatten. Ze identificeren duidelijk de betrokken partners en bestrijken alle sectoren en thema's die te maken hebben met geluid. De hierna volgende lijst bevat de maatregelen die rechtstreeks betrekking hebben op het ontwerp van DWC: - <i>Het gemotoriseerde vervoer matigen.</i> • <i>Maatregel 4 Het gedrag van bestuurders van gemotoriseerde voertuigen veranderen</i> - <i>Comfortzones scheppen</i> • <i>Maatregel 19 Een geluidslandschap ontwerpen in de duurzame wijken</i> • <i>Maatregel 20 Akoestische comfortzones of Q-zones inrichten</i> - <i>Het geluidsccomfort van gebouwen verzekeren</i> • <i>Maatregel 31 Toezien op het geluidsccomfort in de openbare huurwoningen</i> - <i>Collectieve en recreatievoorzieningen integreren</i> • <i>Maatregel 43 Bij de realisatie van nieuwe openbare voorzieningen rekening houden met het akoestische aspect</i>	
Zones de confort à créer - Priorité 1 - Priorité 2 - Priorité 3 Zones de confort à améliorer - Priorité 1 - Priorité 2 - Priorité 3 	
Te creëren en te verbeteren comfortzones (uittreksel uit het Plan QUIET.BRUSSELS)	
Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC	
De doelstellingen van het programma aangaande de openbare ruimte dragen weinig bij tot de doelstellingen van het Plan Quiet op het vlak van vermindering van verkeersgeluid afkomstig van auto's: er wordt niet echt voorzien om de openbare ruimte autoluw te maken. Het project voor een multimodaal Kurthplein kan de automobilisten sensibiliseren tot andere praktijken, maar het	

programma omvat vrij weinig acties die echt gericht zijn op autoluwe straten. Nochtans zorgt het wegverkeer voor aanzienlijk veel geluidshinder in de wijk.

De aanbevelingen van het MER sluiten aan bij dit plan (akoestische aanpak bij de realisatie van voorzieningen, toezien op het geluidsccomfort in de woningen, een gedragswijziging genereren bij de automobilisten).

Hoewel er geen onverenigbaarheden zijn tussen de doelstellingen van de beide instrumenten is de kwestie geluidshinder in het programma van het DWC weinig aanwezig. Nochtans zijn DWC's de bevoorrechte instrumenten om comfortzones te creëren en omvat de onderzochte perimeter te beschermen en te creëren comfortzones.

Hulpbronnen- en Afvalbeheerplan - 2018	
Schaal	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Relevante doelstellingen voor het DWC	
Het Waterbeheerplan is het planningsinstrument van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dat een geïntegreerd en allesomvattend antwoord wil bieden op alle uitdagingen in verband met waterbeheer (rivieren, vijvers, grondwater, drinkwatervoorziening, overstromingen, enz.) in het Brussels Gewest. Het waterplan bestaat uit 8 prioriteiten. Hieronder volgt een lijst van de belangrijkste gebieden die relevant zijn voor het DQA en het toepassingsgebied ervan: - <i>As 2: ZORG VOOR KWALITEIT EN KWANTITATIEF BEHEER VAN GRONDWATER :</i> • <i>De druk verminderen en een goede kwalitatieve toestand behouden</i> • <i>Handhaven van een goede kwantitatieve toestand</i> - <i>Prioriteit 5: HET VERBETEREN VAN DE RESILIËNTIE VAN DE REGIO IN HET GEZICHT VAN KLIMAATVERANDERINGSRISICO'S</i> • <i>Geïntegreerd regenwaterbeheer</i> • <i>Bescherming tegen en voorbereiding op overstromingsrisico's</i> • <i>De reactie van de regio op droogte</i> - <i>Prioriteit 6: DE AANWEZIGHEID VAN WATER IN HET LEVENDE MILIEU VERBETEREN</i> • <i>Watergerelateerd natuurlijk erfgoed</i> - <i>Prioriteit 7: BEHOUD EN ONTWIKKEL STRATEGISCHE WATERRESOURCES</i> • <i>Behoud en verbetering van waterbronnen</i> • <i>Bevorder rationeel en duurzaam gebruik van water</i> • <i>Ontwikkelen van tot nu toe onontgonnen watervoorraden</i> • <i>De productie van hernieuwbare energie uit water bevorderen</i>	
Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC	
Hoewel de maatregelen om de doorlatendheid van de bodem te verminderen (Hoedemaekerplein en Kurthplein) helpen om de doorlatendheid van de bodem te verbeteren, dragen weinig van de maatregelen direct bij aan de doelstellingen van het Plan. Als de aanbevelingen van het MER worden uitgevoerd, zou nieuwbouw op percelen die momenteel waterdoorlatend zijn de situatie op het gebied van waterbeheer niet moeten verslechteren. Ondanks de problemen die in de diagnose naar voren komen (zware mineralisatie stroomopwaarts van overstromingsgevoelige gebieden, de rol van de auto in de openbare ruimte, mobilisatie van buurtbewoners), zijn de maatregelen/projecten die verband houden met een beter collectief waterbeheer als zodanig van weinig belang in het ontwerpprogramma. De projecten in de reserve bieden in dit opzicht kansen.	

Natuurplan - 2016	
Schaal	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Relevante doelstellingen voor het DWC	
Het gewestelijk Natuurplan verenigt 7 doelstellingen, vertaald in 27 maatregelen, die globaal gezien allemaal relevant zijn ten aanzien van het DWC: - <i>De toegang van de Brusselaars tot de natuur verbeteren: iedereen moet een kwaliteitsvolle groene ruimte in de buurt van zijn woning hebben, ook in het stadscentrum;</i> - <i>Het gewestelijke groene netwerk versterken: de groene ruimten onderling verbinden zodat de soorten en de biodiversiteit in de stad zich verder kunnen ontwikkelen.</i> - <i>De uitdagingen op het vlak van natuur opnemen in de plannen en projecten: bij elke beslissing de natuur in acht nemen, ook buiten de beschermde zones.</i> - <i>Het ecologisch beheer van de groene ruimten uitbreiden en versterken: het beheer van de openbare ruimten verbeteren en een goede samenwerking verzekeren tussen de verschillende beheerders.</i> - <i>Onthaal van wilde dieren en planten en stadsontwikkeling met elkaar verzoenen: natuurlijke habitats en soorten beschermen en herstellen; overlast van probleemsoorten (vossen ...) beperken.</i> - <i>De Brusselaars wakker schudden en op de been brengen voor biodiversiteit: in goede verstandhouding met de actoren op het terrein een overkoepelende communicatiestrategie uitstippelen die de kernboodschappen en de prioritaire doelgroepen identificeert. Deze doelstelling beoogt ook respect voor de openbare groene ruimten en hun voorzieningen.</i> - <i>Het bestuur inzake de natuur verbeteren: bruggen bouwen en bestaande "natuurpartnerschappen" versterken tussen de private en publieke spelers die betrokken zijn bij de ontwikkeling en inrichting van de groene en de openbare ruimten in het Gewest..</i>	
Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC	
Het ontwerpprogramma van het DWC is globaal gezien coherent met de doelstellingen van het Natuurplan en bevat geen onverenigbaarheden. Het stemt vooral overeen op het vlak van: - Sensibilisering en potentieel werken in de privétuinen (project met Natagora); - Heraanleg van de Hoedemaekerssquare en het Kurthplein; - Ontwikkeling van de moestuinpromenade. Bouwprojecten op percelen met volle, beplante grond zullen het potentieel van de wijk echter negatief beïnvloeden (ook al zijn deze percelen in de huidige toestand geen troef omdat ze niet echt bevorderlijk zijn voor de biodiversiteit). De aanbevelingen van het MER moeten worden uitgevoerd om de negatieve impact te beperken en de positieve effecten van het ontwerpprogramma in dit domein te maximaliseren. Samengevat werden in de diagnose uitdagingen op het vlak van fauna/flora en biodiversiteit geïdentificeerd (weinig beplante ruimten en beperkte kwaliteit voor de biodiversiteit, plaats van de auto in de openbare ruimte, noodzakelijke wijziging in het beheer van de bomen op de openbare weg, sensibilisering van de bevolking) en bieden weinig projecten van het programma daar een antwoord op. De reserveprojecten bieden wel mogelijkheden in die zin.	

Waterbeheersplan - 2022-2027	
Schaal	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Relevante doelstellingen voor het DWC	
Het waterbeheerplan is samengesteld uit 7 pijlers: De volgende pijlers zijn relevant ten aanzien van het DWC en zijn perimeter: - <i>Pijler 4: Het duurzame gebruik van water promoten;</i> • <i>Strategische doelstelling 4.2: een rationeel en duurzaam gebruik van drinkwater promoten: het gebruik van kraantjeswater als drinkwater promoten, waterzuinig gedrag en waterzuinig voorzieningen promoten.</i> - <i>Pijler 5: Overstromingsrisico's voorkomen en beheren</i> • <i>Operationele doelstelling 5.1.1: het hydrografisch netwerk herstellen en aanpassen om zijn rol van afvoer van helder water en van buffering te waarborgen en te versterken.</i> • <i>Operationele doelstelling 5.1.5: het debiet van de netwerken (Grijze Netwerk en Blauwe Netwerk) optimaal regelen als bescherming tegen overstromingen.</i> • <i>Operationele doelstelling 5.1.7: de ondoorlatendheid van de bodem beperken en de weerslag ervan bij overstromingen verminderen door maatregelen in te voeren die de ondoorlatendheid van de bodem beperken en/of compenseren (insijpeling, evapotranspiratie en vasthouden van verspreid water).</i> - <i>Pijler 6: Water opnieuw in de leefomgeving opnemen</i> • <i>Strategische doelstelling 6.1: het erfgoed dat verband houdt met water beschermen, ontwikkelen en tot zijn recht laten komen</i> • <i>Strategische doelstelling 6.2: een kwaliteitsvolle stedelijke omgeving verzekeren door de aanwezigheid van water.</i>	
Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC	
De maatregelen voor ontharding (Hoedemaekerssquare en Kurthplein) dragen bij tot een betere doorlatendheid van de bodem, maar slechts weinig maatregelen dragen rechtstreeks bij tot de doelstellingen van het plan. Als de aanbevelingen van het MER worden uitgevoerd, zullen de nieuwe gebouwen die op vandaag doorlatende percelen worden opgetrokken de situatie op het vlak van waterbeheer niet verergeren. Ondanks de uitdagingen die werden geïdentificeerd in de diagnose (sterke verharding stroomopwaarts van overstromingsgebieden, plaats van de auto in de openbare ruimte, mobilisering van de buurtbewoners) wordt in het ontwerpprogramma weinig aandacht besteed aan maatregelen/projecten voor een beter collectief waterbeheer als dusdanig. De reserveprojecten bieden wel mogelijkheden in die zin.	

Brussels Energie-Klimaatplan - 2023	
Schaal	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Relevante doelstellingen voor het DWC	
Samen met COBRACE maakt dit Plan deel uit van het nieuwe geïntegreerde regionale beleid inzake klimaat, lucht en energiebeheer. Binnen dit beleid komt het PACE overeen met de regionale inspanning van het Nationaal Klimaatenergieplan dat specifiek gewijd is aan : • Vermindering van de uitstoot van broeikasgassen. • Koolstofneutraliteit. • Aanpassing aan klimaatverandering. Om deze kwesties aan te pakken, omvat het PACE zowel sectorale als sectoroverschrijdende acties.	
Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC	
Het DWC-programma is in lijn met de doelstellingen van PACE. Meer specifiek • De renovatie van gebouwen om hun milieuprestaties te verbeteren; • De sociaaleconomische activiteiten "renoveren en innoveren" en "energiegemeenschap". Er moet ook worden gewezen op de relevantie van een DWC-programma met betrekking tot actie 5.4 van het PACE, dat voorziet in een specifieke focus op de ontwikkeling van milieubeleid op buurtniveau.	

Good Food-strategie - 2022	
Schaal	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Relevante doelstellingen voor het DWC	
Het doel van de 'Good Food 2'-strategie is het organiseren van een structurele verschuiving in het Brusselse voedselsysteem naar meer duurzaamheid tegen 2030. Om dit te bereiken wil men de productie verbeteren door lokaal, milieuvriendelijk voedsel aan te moedigen en 'goed eten' te promoten. Deze grote uitdagingen zijn gegroepeerd in de volgende vier transversale principes: • Participatief, ontkokerd en gezamenlijk gedragen bestuur. • Een principe van sociale inclusie, gezondheid en voedselsoevereiniteit dat systematisch wordt toegepast. • De uitdagingen van bestrijding van en aanpassing aan klimaatverandering en bescherming en verbetering van de biodiversiteit. • Een diverse stedelijke omgeving. Op basis van deze transversale beginselen zijn vijf prioriteiten gedefinieerd: • De agro-ecologische productie in Brussel en omgeving intensifiëren en ondersteunen. • Ontwikkelen van "Good Food-kanalen" om Brussel te bevoorraden. • De distributie van Good Food-producten verzekeren. • Zorgen voor "Good Food" voor iedereen. • Voedselverlies en -verspilling verminderen.	
Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC	
Er zijn geen onverenigbaarheden tussen de twee plannen, aangezien het DWC-programma bijdraagt aan de doelstellingen van de Good Food 2-strategie, met name via de sociaaleconomische operatie ter bevordering van duurzaam voedsel. De moestuinwandeling zal een kleine maar opmerkelijke impact hebben op de bewustmaking van de lokale productie en de specifieke oproep tot projecten. De aanbevelingen van de RIE zijn gericht op de ontwikkeling van duurzaam voedsel in de uitgevoerde baksteenprojecten (catering in de multidisciplinaire ruimte, kantine in de uitrusting verbonden aan de school, burgercafé op het Hoedemaekersplein, enz.)	

Strategie voor economische transitie "SHIFTING ECONOMY" - 2023	
Schaal	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Relevante doelstellingen voor het DWC	
De algemene doelstelling van de gewestelijke economische transitiestrategie "Shifting Economy" is "een geleidelijke transformatie in de ruime zin van de Brusselse economische activiteiten - met inbegrip van de Brusselse onderaannemers en toeleveranciers - om bij te dragen tot de lokale en globale sociale en ecologische uitdagingen, en tot het creëren en behouden van kwaliteitsvolle jobs voor de Brusselaars. Om deze transformatie mogelijk te maken, zal de economische steun (financiering, steun, huisvesting, overheidsopdrachten, enz.) worden geheroriënteerd zodat de economische activiteit verankerd is in de lokale omgeving en een sociaal doel heeft". Het programma omvat 224 maatregelen via 7 economische hefboomen en instrumenten. In sommige van zijn projecten zou het CQD-programma kunnen worden ontworpen om te voldoen aan de principes van de circulaire economie (een economisch systeem van uitwisseling en productie dat "in alle stadia van de levenscyclus van producten (goederen en diensten) streeft naar een efficiënter gebruik van hulpbronnen en een vermindering van de impact op het milieu, terwijl het welzijn van individuen wordt ontwikkeld") en, meer in het algemeen, van transitie. Deze twee concepten zijn er ook op gericht de verspilling van hulpbronnen aan de bron drastisch te verminderen en tegelijkertijd de milieueffecten te verminderen en het welzijn te vergroten. In beide gevallen worden verschillende schalen van (onderling verbonden) actie overwogen en moet er op een gecoördineerde manier over worden nagedacht.	
Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC	
Er zijn geen onverenigbaarheden tussen de twee plannen, ook al beantwoorden de acties van het programma indirect aan dit beleid (nb: de renovatiesteun (de operatie innoveren en renoveren) zou, afhankelijk van de manier waarop ze wordt georganiseerd, deel kunnen uitmaken van een dynamiek van circulariteit en transitie).	

Gewestelijk Mobiliteitsplan "Good Move" – 2019

Schaal

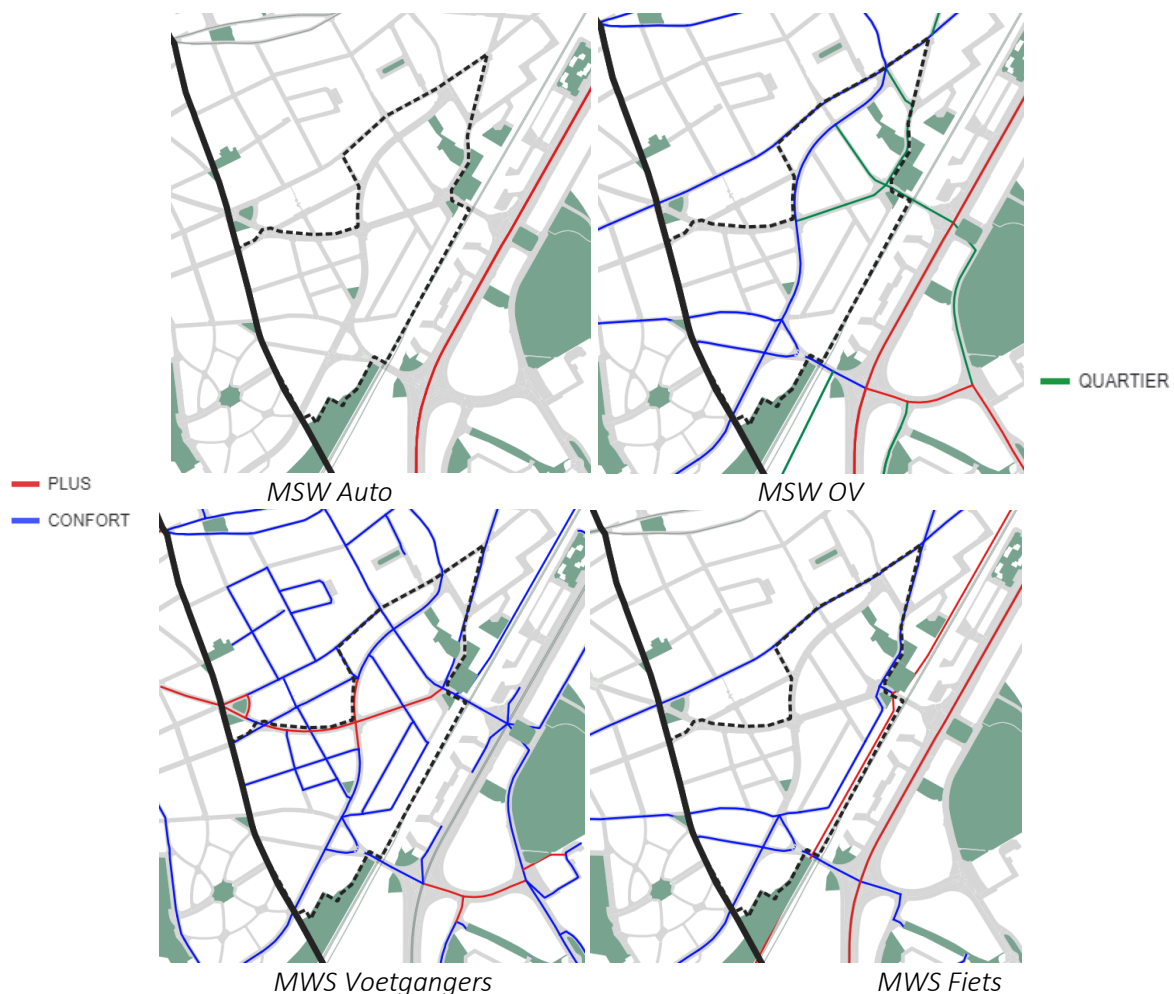
Schaal

Relevante doelstellingen voor het DWC

Het Gewestelijk Mobiliteitsplan 'Good Move' stelt een actieplan voor dat is opgedeeld in 6 'focussen' waarvan er één rechtstreeks betrekking heeft op het DWC:

- *GOOD NEIGHBOURHOOD verzamelt de acties die betrekking hebben op de organisatie van mobiliteit in de wijken. De ambitie is om de voorwaarden te scheppen om van de wijken echt verkeersluwe wijken te maken, een aanzienlijke verbetering van de levenskwaliteit en de kwaliteit van de openbare ruimte tot stand te brengen en voorrang te geven aan de woonfunctie, de universele toegankelijkheid, de verkeersveiligheid, de luchtkwaliteit en de gezondheid. De ambitie is om grote verkeersluwe zones te ontwikkelen met een diameter van 1 tot 2,5 km. Autoverkeer is er mogelijk voor lokale toegang, maar doorgaand verkeer wordt sterk ontmoedigd en de snelheden worden systematisch verminderd door de invoering van een voor de gebruikers begrijpelijke snelheidsbeperking van 30 km/u die nog wordt versterkt door concrete inrichtingen (poorteffecten, plaatselijke versmallingen, signalisatie, enz.).*

In zijn focus "GOOD NETWORK" stelt het plan een multimodale wegenspecialisatie (MWS) voor die aan alle Brusselse wegen een specifiek belang toekent voor de verschillende verplaatsingswijzen. Ook de perimeter van het DWC is uiteraard betrokken: in de hele perimeter moeten de straten autoluw worden gemaakt terwijl het openbaar vervoer, de fietsers en de voetgangers heel wat meer ruimte krijgen in de wijk.

Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC
Er zijn geen onverenigbaarheden tussen de beide plannen, maar geen enkel project van het programma is werkelijk gericht op de vermindering van het autoverkeer in de wijk. Operaties zoals die op de Hoedemaekerssquare, de moestuinpromenade en het Kurthplein beogen een verbetering van de verplaatsingsvoorwaarden voor de actieve modi, een betere toegankelijkheid van de OV-haltes en een sensibilisering tot een alternatieve mobiliteit (voor het project Kurthplein). Zij sluiten aan bij het plan Good Move voor wat de actieve verplaatsingswijzen en de mobiliteitsdiensten betreft.

Gewestelijk Parkeerbeleidsplan (GPBP) - 2013	
Schaal	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Relevante doelstellingen voor het DWC	
Een van de doelstellingen van het GPBP is coherentie met die van het DWC: - <i>Het gebruik van de openbare weg in een beter evenwicht brengen door andere functies dan het parkeren te versterken.</i> Het GPBP bepaalt ook de verdeling van het parkeeraanbod tussen de verschillende weggebruikers als volgt: - <i>Parkeerplaatsen voor bewoners: in de mate van het mogelijke wordt er aan de vraag voldaan, maar tegelijkertijd moeten de bewoners ertoe worden aangezet om minder afhankelijk te worden van hun wagen en gebruik te maken van alternatieve vervoerswijzen (openbaar vervoer, fiets, autodelen...). Met deze doelstelling wil men de bewoners er niet van weerhouden een wagen te bezitten, maar wil men ze er toe aansporen er minder gebruik van te maken. Indien een gedetailleerde diagnose een gebrek aan bewonersparkeerplaatsen aantoon, dan moeten de mogelijkheden om het aanbod te verhogen worden onderzocht. Zo zouden eventuele reserves in bestaande parkings aan de bewoners kunnen worden toegewezen of kan er toestemming gegeven worden voor de aanleg van specifieke bewonersparkings. In ieder geval zal het aantal wagens op de openbare weg naar de doelstellingen van IRIS 2 moeten toegroeien, zodat deze openbare weg ook voor andere gerechtvaardigde doeleinden kan worden gebruikt. Als tegenprestatie zal moeten bekeken worden welke mogelijkheden de bewoners moeten geboden krijgen in openbare parkings. In de GPAP zullen daartoe bijzondere maatregelen moeten worden voorgesteld (zie hoofdstuk 4). Een voluntaristische aanpak bij de heraanleg van wegenissen is nodig om deze doelstellingen te bereiken en op deze manier de openbare ruimtes aangenamer en kwaliteitsvoller te maken.</i> - <i>Parkeerplaatsen voor bezoekers en klanten: vermits toegankelijkheid de basisvoorwaarde is voor een dynamisch stadscentrum, moet de toegankelijkheid ervan versterkt worden zodat het de concurrentie kan aangaan met de handelszaken in de rand van de stad die gemakkelijker met de wagen bereikbaar zijn. Deze verbetering van het aanbod kan op verschillende manieren worden gerealiseerd: door een vereenvoudiging van de reglementering zodat deze leesbaarder en begrijpelijker wordt, door een tarifiering in de handelszones die de rotatie van wagens in de hand werkt, en door een verscherping van de controle om de rotatiegraad te verhogen en de beschikbare plaatsen dan te vrijwaren voor diegenen die men wil bevoordelen.</i> - <i>Parkeerplaatsen voor mobiele beroepsmensen: het aantal parkeerplaatsen op de openbare weg moet beheersbaar zijn zodat er voldoende plaatsen vrij blijven voor mensen die zich voor beroepsdoeleinden veelvuldig moeten verplaatsen..</i> - <i>Parkeerplaatsen voor andere specifieke gebruikers: de aanleg van fietsstallingen, de verplaatsingen van personen met een handicap vergemakkelijken, autodelen en taxigebruk aanmoedigen waardoor de parkeervraag afneemt; parkeerplaatsen inrichten voor vrachtwagens en autocars die zowel aan de gemeenschap als aan de buschauffeurs en truckers ten goede komen, leveringszones aanleggen.</i>	
Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC	
De filosofie van het DWC is niet onverenigbaar met het GPBP maar geen enkel project van het programma gaat werkelijk in die richting (vermindering van het parkeren op de openbare weg ten gunste van andere verplaatsingswijzen of openbare ruimten, structurele ontwikkeling van fietsparkeren, enz.) terwijl de wijk eerder goed wordt bediend door het openbaar vervoer.	

Masterplan Fietsparkeren - 2021	
Schaal	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Relevante doelstellingen voor het DWC	
Het Masterplan Fietsparkeren sluit aan bij de ambities van het plan “Good Move” om voor de fiets een modaal aandeel van meer dan 10% te bereiken in alle verplaatsingen in en rond Brussel (interne, inkomende en uitgaande verplaatsingen) en van meer dan 15% voor korte verplaatsingen (minder dan 5 km) tegen 2030. Hiervoor worden 2 hefboomen aangehaald: • <i>De aanleg van fietsinfrastructuur;</i> • <i>Het ontwikkelen van een fietsparkeeraanbod dat aangepast is aan en beantwoordt aan de noden van de fietsers.</i> <i>Het Masterplan Fietsparkeren heeft als eerste doelstelling om het volledige Brusselse Gewest te voorzien van een aanbod beveiligde stallingen. Het Masterplan voorziet daarvoor in transversale acties die zijn ingedeeld in verschillende luiken:</i> • “Beheer” • “Reglementair” • “Intermodaliteit” • “Ontwikkeling en optimalisatie” <i>Om hiertoe te komen zijn de doelstellingen van Good Move, het verhogen en verbeteren van fietsparkeerplaats, een van de grote hefboomen. Een toegenomen fietsgebruik veronderstelt inderdaad dat men zich buigt over het parkeren van de fiets, hetzij thuis, ter bestemming of op intermodale knooppunten. De inzet is dus om voldoende en veilige parkeergelegenheid te kunnen aanbieden om aan de vraag van de huidige</i> <i>en toekomstige fietsers te kunnen beantwoorden, onder meer door het probleem van fietsdiefstal aan te pakken. Het actieplan is dan weer pragmatisch, maar het zal nodig zijn om regelmatig het gebruik op te volgen en de</i> <i>opkomst van nieuwe types fietsen (cargobikes, e-bikes, enz.) te integreren in het aanbod van beveiligde en</i> <i>niet-beveiligde fietsenstallingen.</i> <i>Het Masterplan Fietsparkeren heeft in dit kader dus als hoofddoelstelling om voor het gehele grondgebied van het</i> <i>Gewest een kwalitatief en beveiligd aanbod te creëren, om de overstap naar de fiets te vereenvoudigen Het plan is voluntaristisch, maar coherent met de ambities van Good Move wat betreft modal shift en gebaseerd op</i> <i>de inschattingen van de noden in de voorafgaande studie. Om dit te bereiken en een efficiënte uitvoering te</i> <i>verzekeran, stelt het Masterplan voor om het beheer van het fietsparkeren (thuis, ter bestemming en op</i> <i>intermodale knooppunten) toe te vertrouwen aan een referentie-operator om op deze manier het beheer van de</i> <i>problematiek te kunnen stroomlijnen. Parking.brussels is het meest aangewezen als speler om deze opdracht tot een goed einde te brengen.</i>	
Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC	

Er zijn geen onverenigbaarheden tussen de beide plannen maar geen enkel project van het programma (behalve het project op het Kurthplein) gaat werkelijk in de richting van het plan terwijl de fietsinfrastructuren de komende jaar sterk zullen moeten worden ontwikkeld (zie Good Move).

Gemeentelijk Ontwikkelingsplan	
Schaal	Gemeente
Relevante doelstellingen voor het DWC	
Het Gemeentelijk Ontwikkelingsplan van de gemeente Evere omvat 4 pijlers. Een aantal doelstellingen daarvan zijn relevant in het kader van het DWC: - Pijler 1 – Naar een afgemeten verstedelijking - o Voorrang geven aan de verdichting van terreinen in braakliggende terreinen - Pijler 2 – De strijd tegen de armoede en sociaal-ruimtelijke dualiteit van Evere - o Zorgen voor evenwicht tussen de verschillende woningtypes - o Het terugplooiën op de eigen gemeenschap bestrijden - o Ervoor zorgen dat diensten, woningen en openbare voorzieningen goed toegankelijk zijn voor PBM - o Ervoor zorgen dat jongeren zich thuis voelen in hun omgeving - o Aangepaste kinderopvangoplossingen aanbieden voor alleenstaande ouders - Pijler 3 – De kwaliteit van het Everse levenskader handhaven - o Het gemeentelijke beleid voor de verfraaiing van het stedelijke landschap voortzetten door aan te moedigen tot architecturale diversiteit en tot gevelrenovatie. - o Toezien op kwaliteit en schoonheid bij de inrichting van openbare ruimten - o Zorgen voor nette en beveiligde openbare ruimten - o Het groene netwerk versterken door het aan te passen aan het stedelijke patroon - o De biodiversiteit en het groene karakter van de gemeente vrijwaren - o Zorgen voor kwaliteit en diversiteit bij de inrichting van parken en groene ruimten - o De lokale identiteitskernen behouden of ontwikkelen - o Het gebruik van de stad door de inwoners en de banden tussen de inwoners bevorderen - Pijler 4 – Een duurzame gemeente die denkt aan de toekomst - o De actieve mobiliteit op het grondgebied verbeteren door ze te gebruiken als hefboom voor de territoriale ontwikkeling - o Beantwoorden aan de toekomstige mobiliteitsuitdagingen, vooral door de ontwikkeling van alternatieven voor de personenwagen Enkele kaarten schetsen bovendien een territoriaal project (TP) dat plaatsen bepaalt die zich lenen voor een redelijke verdichting (vanwege hun toegankelijkheid voor het OV en de aanwezigheid van lokale handelszaken en voorzieningen), de behoefte aan voorzieningen per wijk (in dit geval voorzieningen voor sociale cohesie, zorg en gezondheid, crèches en speelpleinen/groene ruimten), zones waar de vergroening van de openbare ruimte een reële uitdaging is voor de leefomgeving en de biodiversiteit (bijna alle straten in het westen van de perimeter) en zones waar de actieve mobiliteit moet worden ontwikkeld (fietsparkeren en multimodale pool op het Kurthplein, gevaarlijke kruispunten aan het station van Evere en aan de brug van de Hoedemaekerssquare).	
Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC	
Het programma van het DWC is zeer coherent met de doelstellingen en acties van het GemOP, vooral de ontwikkeling van meer kwaliteitsvolle groene ruimten (Hoedemaekerssquare, Kurthplein), de ontwikkeling van een multimodale pool op het Kurthplein, de ontwikkeling van woningen in de braakliggende terreinen in zones die zich lenen voor verdichting, de opening naar diversiteit, de vele projecten voor sociale cohesie, het netheidsproject, de kinderopvangvoorziening, het culturele aanbod voor onder meer jongeren, de ontwikkeling van de lokale identiteitskern Onze-Lieve-Vrouw/Conscience.	

Het ontwerp-DWC zou verder kunnen gaan op het vlak van vergroening van de openbare ruimte (wegen) / zie reserveprojecten) en de ontwikkeling van een zorg/gezondheidsvoorziening om artsen aan te trekken en/of om de opvolging van ouder wordende artsen te verzekeren.

Bijzondere Bestemmingsplannen 11A en 13

Schaal

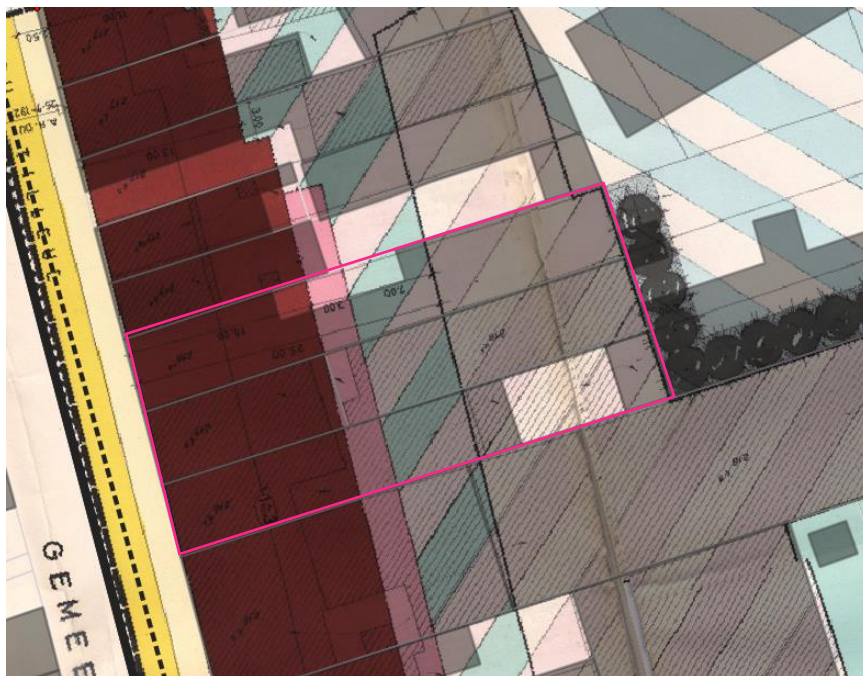
Gemeente

Relevante doelstellingen voor het DWC

De BBP's 11A en 13 zijn van toepassing in het hele gebied van het DWC.

Geen enkel project van het programma valt onder het BBP 13, maar het huisvestingsproject en de kantine liggen in het BBP 11A. Dat moet dus worden gerespecteerd in deze projecten.

Het BBP voorziet in een zone voor gesloten woningbouw met een diepte van 15m, een zone van 3m diepte voor de bouw van aanhorigheden en ten slotte een zone van 7m als "ambachtelijke zone I". De andere percelen (~15m) liggen in een "ambachtelijke zone II":

	ZONE DE CONSTRUCTIONS D'HABITATION FERMEE ZONE VOOR AANEENGESLOTEN WONINGBOUW
	ZONE DE CONSTRUCTIONS EN ANNEXE ZONE DER BIJGEBOUWEN
	ZONE ARTISANALE I NIJVERHEIDSZONE I
	ZONE ARTISANALE II NIJVERHEIDSZONE II

De voorschriften van de ambachtelijke zones geven niet aan of er een voorziening kan worden geplaatst. Algemeen voorschrift 0.7 van het GBP laat de ontwikkeling van voorzieningen van collectief belang toe in alle gebieden. Er mag dus een voorziening worden ontwikkeld.

Het maximaal toegelaten bouwprofiel aan de straatkant is 1 tot 3 verdiepingen. De gebouwen van de aanhorigheden mogen maximaal 3,7m hoog zijn. Voor de gebouwen in de ambachtelijke zone zijn geen hoogtes bepaald. De gebouwen moeten zich beperken tot een benedenverdieping.

De gebouwen aan de straatkant moeten 1 tot 3 verdiepingen hebben en een verplicht zadeldak.

Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC

Het huisvestingsproject en de kantine worden omkaderd door het BBP 11A dat nog steeds van toepassing is. De kantine op het binnenterrein van het huizenblok, in de ambachtelijke zone, mag niet hoger zijn dan de benedenverdieping.
--

Conclusie

In het algemeen zijn er geen onverenigbaarheden tussen de hogere plannen en het ontwerpprogramma van het DWC maar voor heel wat plannen is er geen enkele operatie die er echt aan beantwoordt (bv: GPCE, GPBP, Masterplan Fiets, Good Food-strategie, WBP ...).

Het programma sluit echter zeer goed aan bij het GPDO en het GemOP, met uitzondering van de vergroening van de openbare ruimte (wegen) die niet is voorzien in het programma en de ontwikkeling van een zorg/gezondheidsvoorziening om artsen aan te trekken en/of de opvolging van ouder worden artsen te verzekeren.

Het DWC zou ook verder kunnen gaan in het thema van de geluidshinder, bijvoorbeeld via projecten die de plaats van de auto in de openbare ruimte beperken. Enkele projecten creëren nieuwe potentiële bronnen van geluidshinder. Er werden daarom voorstellen gedaan om die te beperken en deze voorstellen werden opgenomen in de verschillende betrokken projectfiches (voorzieningen).

ANALYSE VAN DE GLOBALE EFFECTEN VAN HET PROGRAMMA VAN HET DWC

De volgende pagina's geven een samenvatting van de analyse van de effecten van het ontwerpprogramma in de vorm van tabellen en tekst. Voor elk criterium worden de voorspelbare effecten van het hele programma samengevat. De reserveprojecten werden niet behandeld in de algemene tabel, maar in aparte analysetabellen, dit om de lezer niet te 'misleiden'. Deze projecten zullen a priori immers niet worden uitgevoerd (tenzij een gepland project zou wegvallen). Ook de geassocieerde projecten (niet gefinancierd door het DWC) werden niet opgenomen in de tabel aangezien ze al werden gerealiseerd.

Voor elk project werden aanbevelingen geformuleerd die rechtstreeks werden opgenomen in de projectfiches van het programma, in het deel "aanbevelingen".

		Bouwoperaties			Operaties in de openbare ruimte				Sociaaleconomische operaties									BALAN S
		1.1 Multi-disciplinair e ruimte	1.2 Woningen en voorzieningen (kantine)	1.3 Verenigings-huis en kinderopvang	2.1 Hoedemaecker -ssquare	2.2 Multimodaal Kurthplein	2,3 Studie voorplein	2.4 As Consciencie / Onze-Lieve-Vrouw	3.1 Uitbreiding van het cultureel aanbod	3.2 Diversiteit in de ondernemingen	3.3 Burgercafé en vijver	3.4 Projectoproep “Ken je burens”	3.5 Burgerinitiatief netheid	3.6 Promotie Good Food	3.7 Renovatie & Innovatie	3.8 Energie-community	3.9 Moestuinpromenade - light	
POP & LOG	Adequatie vraag / aanbod huisvesting																	
	Houdbaarheidsgraad van de verdichting																	
	Sociale cohesie																	
	Gezondheid / verlaten panden																	

RESERVEPROJECTEN		R1 Beplant landschappelijk traject	R2 Gezinswoningen	R3 Moestuinpromenade - large
POP & LOG	Adequatie vraag / aanbod huisvesting			
	Houdbaarheidsgraad van de verdichting			
	Sociale cohesie			
	Gezondheid / verlaten panden			

Adequatie vraag / aanbod en houdbaarheidsgraad van de verdichting

Een project dat wordt gefinancierd door het DWC voorziet in de bouw van woningen voor 6 gezinnen. Ook in het kader van een reserveproject zouden er 4 grote gezinswoningen worden ontwikkeld. De uitdaging voor dit criterium bestaat erin om het huidige woningbestand te diversifiëren zodat ook gezinnen met kinderen op behoorlijke wijze kunnen worden gehuisvest. De voorziene projecten gaan in die richting, al vertegenwoordigen ze uiteindelijk vrij weinig woningen in totaal. De algemene impact van het programma blijft dus beperkt, maar is positief.

De uitdaging op het vlak van houdbaarheid van de verdichting bestaat erin om de wijk niet te verdichten (alleen enkele woningen bouwen in braakliggende terreinen) maar eerder om toe te zien op de verbetering van de leefomgeving voor de bevolking (kwaliteit van de groene ruimten, diversificatie van het aanbod aan voorzieningen ...). Het programma beantwoordt vrij goed aan deze uitdaging: verbetering van het Kurthplein en de Hoedemaekerssquare, ontwikkeling van verenigingsruimten en nieuwe sportvoorzieningen en van voorzieningen voor kinderopvang.

Er wordt bij voorkeur gekozen voor de ontwikkeling van woningen in de Lindestraat omdat die al eigendom zijn van de gemeente. De locatie voor woningen die is voorzien in het reserveproject beantwoordt echter beter aan de uitdaging van houdbaarheid van de verdichting (nabijheid van het OV, handelszaken, huidige en toekomstige groene ruimten). Het woningtype (toegang tot eigendom, al dan niet onder voorwaarden) wordt in de projecten niet vermeld, hoewel dit kenmerk (weinig eigenaars die in hun woning wonen) in de diagnose als uitdaging werd geïdentificeerd.

Sociale cohesie

Heel wat projecten beogen de versterking van de sociale cohesie, vooral via de sociaaleconomische acties, de verbetering van de verplaatsings- en verblijfsvoorwaarden in de open ruimten en de ontwikkeling van ruimten voor activiteiten die de ontmoetingen en interacties tussen de verschillende wijkbewoners zouden moeten bevorderen. Deze projecten sluiten aan bij de uitdagingen die werden geïdentificeerd in de diagnose, namelijk erop toezien dat de bestaande initiatieven worden bestendigd en versterkt.

Het doel om een intergenerationeel en multicultureel publiek te bereiken komt in de projectfiches uiteindelijk weinig aan bod. Een algemene aanbeveling is dus om deze specifieke uitdaging voor ogen te houden bij de uitvoering van het programma.

Gezondheid / verlaten panden

Het project voor hulp bij de renovatie van gebouwen/woningen beantwoordt aan deze uitdaging. Isolatie is hier een kwestie van gezonde woningen, en niet alleen van energiebesparing. Het feit dat weinig eigenaars in hun woning wonen, is echter een potentieel obstakel. Hiermee moet rekening worden gehouden bij de uitvoering van het project.

Tewerkstelling

De ontwikkeling van verenigingsactiviteiten in de nieuwe beschikbare voorzieningen en de omkadering van de projecten voor renovatie en energiecommunity zullen waarschijnlijk enkele banen genereren in de wijk. De projecten voor de renovatie en creatie van gebouwen/openbare ruimten zullen onrechtstreeks economische activiteit en dus eventueel ook banen genereren. Voor deze projecten wordt aanbevolen om mensen aan te werven onder de lokale bevolking.

Tewerkstelling is een globale problematiek waarop 'kleine' stadsvernieuwingsprogramma's maar moeilijk impact hebben. Het DWC gaat echter in de goede richting, al blijft de impact zeer beperkt.

Gemengdheid van functies

De gemengdheid van functies was al heel behoorlijk en de ontwikkeling van nieuwe ruimten voor voorzieningen zal deze gemengdheid positief beïnvloeden. Het project voor de herwaardering van de assen Conscience/Onze-Lieve-Vrouw en het sociaaleconomische project voor de herwaardering van diversiteit in de ondernemingen zullen deze gemengdheid nog verhogen.

		BOUWOPERATIES			OPERATIES OPENBARE RUIMTE				SOCIAALECONOMISCHE OPERATIES									BALAN S
		1.1 Multi-disciplinaire ruimte	1.2 Woningen en voorziening en (kantine)	1.3 Verenigingshuis en kinderopvang	2.1 Hoedemaekerssquare	2.2 Multimodaal Kurthplein	2,3 Studie voorplein	2.4 As Conscience / Onze-Lieve-Vrouw	3.1 Uitbreiding van het cultureel aanbod	3.2 Diversiteit in de onderneming en	3.3 Burgercafé en vijver	3.4 Projectoproep “Ken je burens”	3.5 Burgerinitiatief netheid	3.6 Promotie Good Food	3.7 Renovatie & Innovatie	3.8 Energiecommunity	3.9 Moestuinpromenade - light	
E C O	Tewerkstelling																	
	Gemengtheid van functies																	

RESERVEPROJECTEN		R1 Beplant landschappelijk traject	R2 Gezinswoningen	R3 Moestuinpromenade - large
E C O	Tewerkstelling			
	Gemengtheid van functies			

		BOUWOPERATIES			OPERATIES OPENBARE RUIMTE				SOCIAALECONOMISCHE OPERATIES									BALANS
		1.1 Multi-disciplinaire ruimte	1.2 Woningen en voorziening en (kantine)	1.3 Verenigingshuis en kinderopvang	2.1 Hoedemaekerssquare	2.2 Multimodaal Kurthplein	2,3 Studie voorpleinen	2.4 As Conscience / Onze-Lieve-Vrouw	3.1 Uitbreiding van het cultureel aanbod	3.2 Diversiteit in de onderneming en	3.3 Burgercafé en vijver	3.4 Projectoproep “Ken je burenen”	3.5 Burgerinitiatief netheid	3.6 Promotie Good Food	3.7 Renovatie & Innovatie	3.8 Energiecommunity	3.9 Moestuinpromenade - light	
EQUIP	Kinderopvang																	
	Andere voorzieningen (gezondheid / sociaal / cultureel / vrije tijd)																	

RESERVEPROJECTEN		R1 Beplant landschappelijk traject	R2 Gezinswoningen	R3 Moestuinpromenade - large
EQUIP	Kinderopvang			
	Andere voorzieningen (gezondheid / sociaal / cultureel / vrije tijd)			

Kinderopvang

Het programma voorziet in een kinderopvangproject maar dat moet nog nader worden bepaald. **Ter herinnering: de grootste uitdaging is de kinderopvang** (crèche of onthaalouder) die de komende jaren steeds meer onder druk zal komen te staan als gevolg van de toename van het aantal kinderen in de gemeente en de komst van jonge gezinnen. Volgens de bevolkingsprojecties moet ook rekening worden gehouden met de opvangcapaciteit in het kleuter- en lager onderwijs die nu al onder druk staat.

Het programma zal a priori dus een positieve impact hebben die in dit stadium echter nog niet kan worden geraamd.

Andere voorzieningen (gezondheid / sociaal / cultureel / vrije tijd)

Het ontwerpprogramma voorziet in de ontwikkeling van sportinfrastructuren, een kantine en verenigingsruimten die het bestaande aanbod aan lokale voorzieningen zullen versterken. De uitdagingen die in de diagnose werden geïdentificeerd zijn vooral de link tussen de infrastructuur, de sociale cohesie en de levenskwaliteit. Het project op de Onthaalsquare sluit daarbij aan. Het omvat de renovatie van de openbare ruimte die aan het nieuwe gebouw grenst en stelt verschillende zalen van verschillende groottes voor met een “lokale” bestemming. Dankzij de terbeschikkingstelling van ruimten voor de lokale verenigingen in het verenigingshuis zullen verenigingen die werken rond sociale cohesie hun activiteiten kunnen ontwikkelen.

Gelet op het bestaande en toekomstige publiek en het gebrek aan sociale cohesie en rekening houdend met het feit dat de wijk in transitie is, is het jammer dat het voorstel om lokale transitievoorzieningen te ontwikkelen zoals voorzieningen voor de herwaardering van goederen (kringloopwinkel, repair café, babytheek, fietsbib) niet werd gevolgd in de denkoefeningen/het programma.

			BOUWOPERATIES			OPERATIES OPENBARE RUIMTE				SOCIAALECONOMISCHE OPERATIES									BALANS
			1.1 Multi-disciplinaire ruimte	1.2 Woningen en voorziening en (kantine)	1.3 Verenigingshuis en kinderopvang	2.1 Hoedemaekerssquare	2.2 Multimodaal Kurthplein	2,3 Studie voorpleinen	2.4 As Conscience / Onze-Lieve-Vrouw	3.1 Uitbreiding van het cultureel aanbod	3.2 Diversiteit in de onderneming en	3.3 Burgercafé en vijver	3.4 Projectoproep “Ken je buren”	3.5 Burgerinitiatief netheid	3.6 Promotie Good Food	3.7 Renovatie & Innovatie	3.8 Energiecommunity	3.9 Moestuinpromenade - light	
C A D R E D E V I E	Groene ruimten																		
	Duurzame voeding																		
	Openbare ruimte en kwaliteit van de leefomgeving																		
	Symbolische richtpunten en stedelijk landschap																		

RESERVEPROJECTEN		R1 Beplant landschappelijk traject	R2 Gezinswoningen	R3 Moestuinpromenade - large
C A D R E D E V I E	Groene ruimten			
	Duurzame voeding			
	Openbare ruimte en kwaliteit van de leefomgeving			
	Symbolische richtpunten en stedelijk landschap			

Groene ruimten

De projecten op de Hoedemaekerssquare en het Kurthplein voldoen aan de uitdaging om de bestaande groene ruimten te herwaarderen door ze te diversifiëren en er echte gebruikspots van te maken voor de wijkbewoners van alle leeftijden en genders. Het project op de Hoedemaekerssquare omvat een vrij brede ruimte rond het gemeentehuis. Die is echter al erkend als groene ruimte en het project zal dus geen impact hebben op de zone waar er een tekort is aan voor het publiek toegankelijke groene ruimten. De kwaliteit van de bestaande ruimte zal echter onmiskenbaar worden verbeterd. Het Kurthplein wordt momenteel niet beschouwd als een groene ruimte maar als een beplante openbare ruimte. De uitdaging bestaat erin om erop toe te zien dat ze als dusdanig zal kunnen worden beschouwd en kan bijdragen om het tekort aan groene ruimten in dit deel van de wijk weg te werken.

Duurzame voeding

Dit thema is weinig aanwezig in de perimeter en komt ook in de projecten nauwelijks aan bod. De sociaaleconomische projecten voorzien in een fiche om de Good Food-benadering te promoten, maar andere projecten zoals de kantine, de horecazaak in de multidisciplinaire ruimte of het buffet op de Hoedemaekerssquare streven niet specifiek naar dit doel. De projecten 3.9 en R3 van hun kant mikken eerder op de visuele herwaardering van de moestuinen dan op de sensibilisering tot duurzame voeding of de betere toegankelijkheid van de moestuinen voor de bevolking.

Openbare ruimte en kwaliteit van de leefomgeving

Een van de grote uitdagingen die werden geïdentificeerd in de diagnose is de beperkte kwaliteit van de openbare ruimte en de leefomgeving van de wijkbewoners en het gebrek aan mogelijkheden om de openbare ruimte echt te gebruiken. De projecten voor de buitenomgeving van de multidisciplinaire ruimte, de Hoedemaekerssquare, het Kurthplein - ruimten die in een algemene slechte staat verkeren, de as Conscience/Onze-Lieve-Vrouw en de moestuinpromenade - minder problematische ruimten - gaan in die richting. Bij de heraanleg van deze ruimten zullen ontmoetingsplaatsen worden ontwikkeld en zal de openbare ruimte worden geactiveerd voor een gevarieerd publiek. Dit zal de sociale cohesie bevorderen dankzij een gemengd gebruik en verschillende gebruikers.

Het is jammer dat de projecten voor het landschappelijk traject en de meer globale heraanleg van de moestuinpromenade reserveprojecten zijn. Zij zouden de situatie immers aanzienlijk verbeteren. Hetzelfde geldt voor de studie voor de heraanleg van het voorplein die wellicht eveneens verbetering zou brengen. Er bestaat echter geen enkele zekerheid dat het voorplein zal worden heraangelegd.

De impact van het ontwerpprogramma is dus positief maar zou nog groter kunnen zijn als er bijkomende middelen zouden worden toegekend voor de ontwikkeling van projecten met een grotere impact.

Creëren van symbolische richtpunten / stedelijk landschap

De ontwikkeling van een identiteit voor de wijk was een actiepoint van het DWC dat werd geïdentificeerd in de diagnose. Dit deel van de gemeente heeft immers een tekort aan identiteitsplekken die als dusdanig worden erkend door de bewoners. De projecten voor de herwaardering van de Hoedemaekerssquare en de Onze-Lieve-Vrouwlaan en Consciencelaan, twee belangrijke plaatsen in de perimeter, zullen dit criterium positief beïnvloeden. Het project voor de herontwikkeling van het Kurthplein, een van de toegangspoorten tot de wijk, biedt eveneens een antwoord op deze uitdaging, net als de multidisciplinaire ruimte op de Onthaalsquare, een andere toegangspoort tot de wijk. De moestuinen, belangrijke lokale elementen, zullen eveneens in zekere mate worden geherwaardeerd, afhankelijk van het project dat uiteindelijk zal worden gefinancierd.

Het ontwerpprogramma heeft dus een grote en positieve impact op dit criterium.

		BOUWOPERATIES			OPERATIES OPENBARE RUIMTE				SOCIAALECONOMISCHE OPERATIES									BALANS
		1.1 Multi-disciplinaire ruimte	1.2 Woningen en voorziening en (kantine)	1.3 Verenigingshuis en kinderopvang	2.1 Hoedemaekerssquare	2.2 Multimodaal Kurthplein	2,3 Studie voorplein	2.4 As Conscience / Onze-Lieve-Vrouw	3.1 Uitbreiding van het cultureel aanbod	3.2 Diversiteit in de onderneming en	3.3 Burgercafé en vijver	3.4 Projectoproep “Ken je buren”	3.5 Burgerinitiatief netheid	3.6 Promotie Good Food	3.7 Renovatie & Innovatie	3.8 Energiecommunity	3.9 Moestuinpromenade - light	
E N V I	Watercyclus en blauw netwerk																	
	Klimaatverandering en veerkracht																	
	Fauna en flora en groen netwerk																	
	Bodem, ondergrond																	
	Luchtverontreiniging																	
	Geluids- en trillingscomfort																	
	Energie																	
	Hulpbronnen																	

RESERVEPROJECTEN		R1 Beplant landschappelijk traject	R2 Gezinswoningen	R3 Moestuinpromenade - large
E N V I	Watercyclus en blauw netwerk			
	Klimaatverandering en veerkracht			
	Fauna en flora en groen netwerk			
	Bodem, ondergrond			
	Luchtverontreiniging			
	Geluids- en trillingscomfort			
	Energie			
	Hulpbronnen			

Watercyclus, blauw netwerk, klimaatverandering en veerkracht

Volgens de diagnose zijn de kwesties van de watercyclus, de fauna en flora, de bodem en de klimaatverandering, samen met de kwaliteit van de groene en de openbare ruimten, de grootste uitdagingen voor de wijk waarop het DWC een antwoord moet bieden. De auto minder plaats toekennen in de openbare ruimte, kan een hefboom zijn om deze criteria te verbeteren.

Specifiek voor water moeten de hoge ondoorlatendheid van de wijk en de impact ervan op de stroomafwaarts gelegen gebieden worden verbeterd.

Op het vlak van veerkracht hebben de verregaande verharding en het grote aantal platte roofingdaken een grote invloed op het hitte-eilandeffect. Gelinkt aan de kwetsbaarheid van de wijkbewoners is dit een uitdaging die moet worden behandeld in het DWC.

De projecten voor de heraanleg van het Kurthplein en de Hoedemaekerssquare voorzien in een zichtbaar geïntegreerd regenwaterbeheer en een sensibilisering van de voorbijgangers (onder meer ludieke elementen in verband met het water op de Hoedemaekerssquare) en in beplanting als aanvulling op de andere activiteiten die in deze ruimten zijn voorzien. Het Kurthplein heeft erg te lijden onder het hitte-eilandeffect, dus dit specifieke project zal dit criterium gunstig beïnvloeden. De Hoedemaekerssquare zal worden verbeterd, maar is nu al een van de koelste zones in de wijk.

Twee bouwprojecten (multidisciplinaire ruimte op de Onthaalsquare en verenigingshuis) voorzien in de bouw van nieuwe gebouwen op terreinen die vandaag doorlatend zijn (a priori 1252 m² grondinname). Dat heeft een negatieve impact op deze 2 criteria.

In het kader van de projecten voor hulp bij de renovatie (en innovatie) wordt enkel advies gegeven, geen premies of subsidies. Zij zullen dus heel waarschijnlijk niet leiden tot een beter regenwaterbeheer op privépercelen of een vergroening van de platte daken (de projectfiche geeft voorrang aan isolatie).

De impact van het programma op dit criterium is dus deels positief en deels negatief.

Twee projecten met een aanzienlijke impact op het regenwaterbeheer en de veerkracht (heraanleg van wegen voor het beplante traject en de moestuinpromenade) zijn helaas reserveprojecten. De kans dat ze daadwerkelijk zullen worden uitgevoerd is dus beperkt. Ook het project voor de verbetering van de as Conscience/Onze-Lieve-Vrouw zou de plaats van de auto in de openbare ruimte (parkeren) herzien, ten gunste van de beplanting en het regenwaterbeheer, om deze criteria te verbeteren. De studie van het voorplein zou verbetering brengen in deze criteria, maar het is niet zeker dat dit project zal worden gerealiseerd.

Fauna en flora, groen netwerk

Volgens de diagnose zijn de kwesties van de watercyclus, de fauna en flora, de bodem en de klimaatverandering, samen met de kwaliteit van de groene en de openbare ruimten, de grootste uitdagingen voor de wijk waarop het DWC een antwoord moet bieden. De auto minder plaats toekennen in de openbare ruimte, kan een hefboom zijn om deze criteria te verbeteren.

Specifiek voor de fauna en flora werd de beperkte kwaliteit van de beplanting en de biodiversiteit in de bestaande ruimten (met uitzondering van de moestuinen) geïdentificeerd, evenals de noodzaak om het beheer van de bomen langs de openbare weg te wijzigen.

Het project op het Kurthplein gaat in die richting: het volgt de aanbevelingen van de studie voor het beplante traject (waarvan het de eerste schakel is). Het project voor de heraanleg van de Hoedemaekerssquare voorziet in beplanting maar het is niet duidelijk of ook het onthaal van de

biodiversiteit een doelstelling is van het project. Net als voor de voorgaande criteria zullen de bouwprojecten op vandaag onbebouwde percelen, gelegen in een verbindingszone van het ecologische netwerk of in de buurt ervan, het criterium negatief beïnvloeden, ook al zijn de terreinen vandaag niet kwaliteitsvol ingericht. Hetzelfde geldt voor de 2 reserveprojecten, het project voor de verbetering van de as Conscience/Onze-Lieve-Vrouw en de studie van het voorplein.

Bodem/ondergrond

Volgens de diagnose zijn de kwesties van de watercyclus, de fauna en flora, de bodem en de klimaatverandering, samen met de kwaliteit van de groene en de openbare ruimten, de grootste uitdagingen voor de wijk waarop het DWC een antwoord moet bieden. De auto minder plaats toekennen in de openbare ruimte, kan een hefboom zijn om deze criteria te verbeteren.

Specifiek voor de bodem werd de sterke ondoorlatendheid van de wijk en de uitdaging om meer volle grond en kwaliteit voor de bestaande bodems te creëren geïdentificeerd.

Het project op het Kurthplein gaat in die richting: het volgt de aanbevelingen van de studie voor het beplante traject (waarvan het de eerste schakel is). De impact blijft echter beperkt aangezien de MIVB-lijnen op de wegen langs dit plein blijven rijden, wat de onthardingsmogelijkheden beperkt. De projectfiche van de Hoedemaekerssquare vermeldt geen uitdagingen voor dit criterium. Net als bij de voorgaande criteria zullen de bouwprojecten op vandaag onbebouwde percelen het criterium negatief beïnvloeden. Hetzelfde geldt voor de 2 reserveprojecten, het project voor de verbetering van de as Conscience/Onze-Lieve-Vrouw en de studie van het voorplein.

Luchtverontreiniging

Omdat het criterium een globale uitdaging is op het niveau van het Gewest zullen de projecten van het DWC niet volstaan om echt een impact te hebben op de wijk. Ze gaan echter wel in de goede richting: sensibilisering en bevordering van de actieve verplaatsingswijzen op het Kurthplein, hulp bij de renovatie van gebouwen dus verlaging van het energieverbruik en de daaraan verbonden emissies, meer groen ... zijn elementen die, hoe miniem ook, de luchtkwaliteit verbeteren.

Wel dient opgemerkt dat de bouw van woningen en voorzieningen op momenteel ongebruikte terreinen het energieverbruik en de lozingen zullen beïnvloeden: de luchtverontreiniging zal dus onmiskenbaar toenemen.

Geluids- en trillingscomfort

Minder lawaai van het wegverkeer is een reële uitdaging die werd geïdentificeerd in de diagnose. Het is het enige element dat kan worden aangepakt om de geluidshinder in deze zeer lawaaiërijke wijk aan te pakken (andere geluidsbronnen zijn vliegtuigen, het openbaar vervoer en het treinverkeer). Alleen de reserveprojecten gaan echt in die richting (autoluwe straten). Het project op het Kurthplein wil de bevolking sensibiliseren tot het gebruik van alternatieve vervoerswijzen, maar de reële impact op het geluid is moeilijk te meten.

Verschillende projecten beogen de bouw van collectieve voorzieningen, soms op het binnenterrein van het huizenblok, en kunnen nieuwe vormen van geluidshinder genereren. Dat is een belangrijk aandachtspunt waarmee rekening moet worden gehouden om eventuele conflicten met de nabijgelegen woningen te vermijden.

Energie

Volgens de diagnose is energierenovatie een uitdaging voor alle gebouwen van de wijk (isolatie van de daken, gevels, installatie van performante verwarmingssystemen, ...). De sensibilisering van de eigenaars tot de toekomstige verplichting maar ook de bestaande steunmechanismen zijn een uitdaging waarop het ontwerpprogramma van het DWC een antwoord biedt: het omvat een project voor de sensibilisering en ondersteuning van de wijkbewoners bij de renovatie van hun panden en een project voor de oprichting van een energiegemeenschap. Het feit dat slechts weinig eigenaars in hun woning wonen is een element waarmee rekening moet worden gehouden bij de uitvoering van deze projecten.

Ook het project voor de renovatie van woningen in de Lindestraat is positief voor dit criterium.

Hulpbronnen

De nieuwe gebouwen en activiteiten zullen enerzijds nieuwe afvalstromen creëren en aanzienlijke stromen van in- en uitgaande materialen tijdens de werken. Anderzijds zullen de gebouwen bij de voorziene of aangemoedigde renovaties worden geïsoleerd en zal het huidige verbruik dalen.

Verschillende projecten voorzien in tijdelijke installaties. Er moet worden toegezien op de herkomst, het gebruik en de verwijdering van de materialen bij deze projecten om een negatieve impact op dit criterium te vermijden.

Een sociaaleconomische operatie werkt bovendien aan de netheid, een specifiek element dat deel uitmaakt van dit criterium.

		BOUWOPERATIES			OPERATIES OPENBARE RUIMTE				SOCIAALECONOMISCHE OPERATIES									BALANS
		1.1 Multi-disciplinaire ruimte	1.2 Woningen en voorziening en (kantine)	1.3 Verenigingshuis en kinderopvang	2.1 Hoedemaekerssquare	2.2 Multimodaal Kurthplein	2,3 Studie voorplein	2.4 As Conscience / Onze-Lieve-Vrouw	3.1 Uitbreiding van het cultureel aanbod	3.2 Diversiteit in de onderneming en	3.3 Burgercafé en vijver	3.4 Projectoproep “Ken je buren”	3.5 Burgerinitiatief netheid	3.6 Promotie Good Food	3.7 Renovatie & Innovatie	3.8 Energiecommunity	3.9 Moestuinpromenade - light	
MOB	Bereikbaarheid met het openbaar vervoer																	
	Gemotoriseerd verkeer																	
	Fiets																	
	Voetgangers/PBM																	
	Alternatieven voor de auto																	

RESERVEPROJECTEN		R1 Beplant landschappelijk traject	R2 Gezinswoningen	R3 Moestuinpromenade - large
MOB	Bereikbaarheid met het openbaar vervoer			
	Gemotoriseerd verkeer			
	Fiets			
	Voetgangers/PBM			
	Alternatieven voor de auto			

Openbaar vervoer

De goede bediening door het openbaar vervoer zal positief worden beïnvloed door de heraanleg (en betere toegankelijkheid) van 2 haltes in het kader van de projecten van het DWC (Kurthplein en Hoedemaekerssquare).

Gemotoriseerd verkeer

De uitdagingen aangaande het gemotoriseerd verkeer bestaan erin om het doorgaand verkeer in de Conscienceaan te verminderen volgens de principes van het plan Good Move en om de openbare ruimte (parkeerplaatsen) te heroveren ten voordele van andere verplaatsingswijzen, de leefomgeving en de veerkracht van de wijk. Alleen de reserveprojecten gaan echt in die richting (autoluwe straten).

Fiets

Voor dit criterium identificeerde de diagnose de volgende uitdagingen: ontwikkeling van fietsinfrastructuur/voorzieningen (aanleg van vrij brede lanen die plaats bieden voor een fietspad of minstens markeringen, ontwikkeling van fietsstraten op de trajecten met smallere wegen), maar ook van parkeermogelijkheden (op de weg maar ook beveiligd buiten de openbare weg, bijvoorbeeld in een garagebox).

Het project op het Kurthplein voorziet in de ontwikkeling van een multimodale pool met veel aandacht voor de fiets en zal dus een positieve impact hebben op dit criterium. Ook de ontwikkeling van fietsbogen of markeringen op de as Onze-Lieve-Vrouw/Conscience sluit aan bij deze uitdagingen. Wat de verplaatsingen betreft, omvatten alleen de reserveprojecten echt een verbetering voor het fietsverkeer.

Het project op de Hoedemaekerssquare voorziet niet specifiek in parkeerplaatsen voor fietsen/bakfietsen. Die zijn ook niet voorzien in andere projecten (behalve waarschijnlijk op het Kurthplein), noch op de openbare weg noch daarbuiten.

Voetgangers/PBM

Voor dit criterium bestaat de uitdaging om de verplaatsingsvoorwaarden voor PBM te verbeteren, een groeiende groep in de wijk. De geplande verbetering van de toegankelijkheid van de openbaarvervoershaltes in 2 projecten (Kurthplein en Hoedemaekerssquare) sluit daarbij aan. De heraanleg van deze openbare ruimten zal ook positief zijn voor de voetgangers. Voor het overige zouden enkel de reserveprojecten de verplaatsingsvoorwaarden voor voetgangers daadwerkelijk verbeteren.

Alternatieven voor de auto

Het project van de multimodale pool op het Kurthplein zal de actieve verplaatsingswijzen bevorderen. De ontwikkeling van alternatieven voor de gemotoriseerde mobiliteit op het plein (Villo!, Cambio) is in het ontwerpprogramma niet voorzien, hoewel ze was aanbevolen.

In het algemeen zien we dat de grote uitdagingen die in de diagnose werden geïdentificeerd (namelijk beperkte kwaliteit van de openbare en groene ruimten, overheersing van de auto in de openbare ruimte (parkeren en breedte van de wegen) ten koste van de milieukwaliteiten van de wijk, de veerkracht en de leefomgeving (verregaande verharding, schaarse beplanting, geen waterbeheer), beperkte energiekwaliteit van de woningen en weinig comfort voor fietsgebruik en fietsparkeren) slechts voor een deel in aanmerking werden genomen. Het ontwerpprogramma zou een positieve impact moeten hebben op de groene en openbare ruimten en de situatie moeten verbeteren, maar de milieuaspecten van de wijk worden slechts oppervlakkig behandeld en het ontwerpprogramma biedt niet echt een antwoord op deze uitdagingen. Het programma heeft een positieve impact op verschillende criteria die in de huidige toestand echter niet of niet erg problematisch zijn. Ten slotte valt te betreuren dat de projecten R1 en R3 reserveprojecten zijn aangezien zij wel een aanzienlijke impact zouden hebben op een aantal criteria die vandaag wel een probleem vormen.

De effecten van het DWC zijn voor alle onderzochte criteria globaal gezien positief en vrij lokaal. De impact van de sociaaleconomische operaties zal variëren naargelang de manier waarop ze worden uitgevoerd en de mate waarin ze echt de verschillende profielen van de lokale bevolking zullen kunnen mobiliseren. De aanbevelingen die werden geformuleerd in de MER-analyse ten aanzien van de verschillende criteria werden in het algemeen opgenomen in het deel “aanbevelingen duurzaamheid” van de fiches, maar dat garandeert niet altijd dat ze in aanmerking zullen worden genomen bij de uitvoering van de projecten (enkele ervan zouden beter echt deel uitmaken van het programma van de projecten).

Een algemene opmerking kan worden geformuleerd over de permanente opvolging tijdens de uitvoeringsfase van het programma: Leefmilieu Brussel ontwikkelde verschillende evaluatie- en monitoringinstrumenten die kunnen helpen om de ambitieuze milieudoelstellingen te bereiken. Enkele voorbeelden zijn de BAF+ (biodiversiteitspotentieel-oppervlaktefactor), de IBKB (index voor bodemkwaliteit in Brussel), TOTEM (Tools to Optimise the Total Environmental impact of Materials)... Al die instrumenten kunnen door de verschillende actoren worden gebruikt in verschillende fasen van de uitvoering van het programma. Leefmilieu Brussel en haar verschillende facilitators kunnen steeds worden gecontacteerd voor bijstand of meer algemeen tijdens de uitvoeringsfase van de projecten (studies of werken).